

To'on yó'o nákani sa'a ndidaá ña vei koo

Xí'o Juan kuendá sa'a ndidaá ña ni xini na

¹ Ña yó'o kúú ña ni na'a Jesucristo noo ndidaá na xínkuáchí noo ná, ña ni xí'o mií Ndios noo ná sa'a ndidaá ña'a yachi vei koo. Ta ni tanda'á ná iin ángel nákaa tixi ndá'a ná, ni kii na ni na'a na ndidaá ña yó'o noo yú'u, Juan, na xínkuáchí noo Jesucristo. ² Sa'a ñoó xí'o ndaa yu'u kuendá sa'a ndidaá to'on ni xí'o Ndios nooí, xí'ín sa'a to'on ni ka'an Jesucristo, ña kían ni xini xí'ín nooí. ³ Ndiká'án ví na ká'i tuti yó'o, ta ndiká'án ví na seídó'o ña nákanian sa'a ña vei koo, ta nátaan vá'a na ña ini níó ná, dá chi sa kúyati va kuu vei koo ndidaá ña ká'an sa'a.

Ká'an Juan ndisá'án xí'ín ndin usa ve'e ño'o kuendá Jesús ño'o chí kuendá Asia

⁴ Yu'u kúú Juan, ta ká'an yu'u ndisá'án xí'ín ndin usa ve'e ño'o kuendá Jesús ño'o chí kuendá Asia. Ta ná kee Ndios ña maní xí'ín ndo'ó, ta ná kí'o na ña kandeí va'a ndó. Mií ná kúú ná, ta mií ná ni sa kuu na, ta mií ná kúú na kasaa. Ta dión ta'ani ná kee ndin usa espíritu xí'ín ndo'ó, tá'an espíritu ío noo Ndios, noo ío na dándáki na. ⁵ Ta dión ta'ani ná kee Jesucristo xí'ín ndo'ó. Ta noón kúú na xí'o ndaa kuendá sa'a ña ndaa, ta mií ná kúú na mií noo ni nataki iin íchi noo na ni xí'i, ta iin tó'ón mií ná kúú diní noo ndidaá rey dándáki noño'o yó'o. Ta mií ná kú'u ini sa'a yo, ta ni dandóo na kuachi yó xí'ín ni ná, ⁶ ta ni ndee na yó kakuu yó rey xí'ín

duṭi, dá koni kuáchí yó noṭ tatá na Ndios. Ta daá kuití ná natiin na ñaño'ó, ta ná dándáki na ndidaá ña'a. Dión ná koo. ⁷ ¡Kande'é ndó! ¡Tein viko káa kixi Jesús! Ta ndidaá tá'an ñayuu koni ñaá xí'ín noṭ ná, ta nda ṭaa ni sa'ání ñaá koni túu ñaá rá noṭ kii na. Ta ndidaá tá'an ñayuu ndéi iin rá iin ñoo noṭ kúu ñayuú yó'o kuaki na xí'ín ndirá noṭ ná tá ná kasandaá kuṭ yó'o. Dión ná koo.

⁸ “Yu'u kúu to'on mií noṭ xí'ín to'on noṭ ndí'i, ta kúuí na míi sa'a xí'ín na noṭ ndí'i”, kaá na kúu sato'o yo. Mií ná kúu ná, ta mií ná ni sa kuu na, ta mií ná kúu na kasaa, ta mií ná kándéé kée ndidaá tá'an ña'a.

Ni xini Juan Jesús, ta ndato ndq'o káa na

⁹ Ta yu'u kúu Juan, na kúu ñani ndo, ta ndó'o ta'ani nio yu'u táto'on ndó'o nio ndo'ó, ta nákaaṭi ṭixi ndá'a Ndios táto'on ñó'o ta'ani ndo'ó, ta xí'o ndeé inii tein ṭandó'ó táto'on xí'o ndeé ta'ani ini ndo'ó sa'á ña ndíta yó xí'ín Jesucristo. Ta sa'á ña dánaṭi to'on Ndios, xí'ín sa'á ña ká'ín sa'a Jesucristo, sa'á ñoṭ ni sa'an ṭa né'e choon ni dankoo ra yu'u iin yúku ín ini taño'o noṭ naní Patmos.

¹⁰ Tein iin kuṭ ni kaṭi mií sato'o yo Ndios keká'ano yó na, daá ñoo nákaa yu'u ṭixi ndá'a Espíritu ii ná. Ta kúu ni seídó'i chí sata dí'ai ña ni'i nda'o ni ka'an iin tachí ñayuu. Táto'on ki'o ni'i ká'an trompeta, ki'o dión ni'i ni ka'an tachí ñoo.

¹¹ Dá ni ka'an xí'ín:

—Yu'u kúu to'on mií noṭ xí'ín to'on noṭ ndí'i, ta kúuí na míi sa'a xí'ín na noṭ ndí'i. Ta taa kíi yo'ó noṭ tuti ndidaá ña ndé'ón kúu, dá tanda'ón ña ná ko'an noṭ ndin usá ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia, noṭ kúu ñoo Éfeso, xí'ín ñoo Esmirna, xí'ín ñoo

Pérgamo, xí'ín ñoo Tiatira, xí'ín ñoo Sardis, xí'ín ñoo Filadelfia xí'ín ñoo Laodicea —kaá na xí'ín.

¹² Dá tá nī nandió kooi nī sa nde'í, nde'á ndá yoo ká'an xí'ín, ta kúú nī xiniī ndíta usa candelero nī kava'a xí'ín oro, noo sá ndodó ña tóon. ¹³ Ta tein ndin usa candelero ñoo ín iin na káa táto'on káa na nī nduu taā ñayuú yó'o. Ta ndíxi na iin dá'on káni, ta xínoan nda sa'a ná, ta nákaa iin vatī oro yu'ú ndíká na. ¹⁴ Ta dinī ná xí'ín idí dinī ná kuxí kachian, ta ndé'an táto'on ndé'é yi'o, ta nduchí nóo na kúú táto'on kī'o ño'ó ita. ¹⁵ Ta táto'on yé'e kaa kuaán nī dandúti ra, kī'o dión yé'e sa'a ná. Ta táto'on kī'o ní'i noó kua'an takuī kua'a, kī'o dión ní'i tachī ná. ¹⁶ Ta noo ndá'a xoo kuá'a na ñó'o usa tiñoo, ta yú'u ná tánee iin espada, ta ndi nduú xooan deen. Ta ndato yé'e noo ná táto'on kī'o ndato yé'e tá ndii deen.

¹⁷ Tá nī xiniī táto'on kī'o káa na, kúú nī yaai nda noñó'o táto'on kī'o kuéi na nī xi'í. Dá nī chínóo na nda'á kuá'a na sataí, dá nī kaa na xí'ín:

—O sa yú'ón. Yu'u kúú na míi sa'a, ta yu'u kúú na noo ndí'i. ¹⁸ Ta kúú ta'anii na daá ió takí. Nī xi'íi, tído takíi viti, ta daá kuii vá katakii. Dión ná koo. Ta mií yu'u kómíi nda'á kaa noo ñó'o na kúú ndii, ta kómíi ta'ani yu'u choon noo ña kedaá xí'ín ñayuú, dá xí'í na. ¹⁹ Ta taa ndidaá ña nī xinon, ta taa ta'ani ndidaá ña kúu tiempo viti, xí'ín ña koo chí noo. ²⁰ Ná ko'in kasto'in xí'ón ndi dándáki ndin usa tiñoo, tá'an kirí nī xinon ñó'o noo ndá'a xoo kuá'í, xí'ín ndin usa candelero oro ñoo. Ndin usa tiñoo ñoo kúú ndin usa ángel kómí choon sata ndin usa ve'e ñó'o ñó'o chí kuendá Asia, ta ndin usa candelero oro nī xinon ñoo kúú ndin usa ve'e ñó'o

ñoó.

2

Tánda'á Juan to'on n̄i ka'an Jesús kua'an noó na kúu kuendá na ndéi ñoo Éfeso

¹ Taa ña ko'in ka'in xí'ón noo iin tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kúu kuendá yu'u ndéi ñoo Éfeso, ta ka'on xí'in ná: “Na ñó'o ndin usá tiñoo noo ndá'a xoo kuá'a, na xionoo tein ndin usá candelero oro ñoo kúu na kaá dí'a xí'in ndó: ² Sa ná'á vá yu'u ndidaá ña kée ndo'ó, ta ná'á ta'ani yu'u ña ndí'i ini ndo kéchóon ndó, ta ná'á ta'anii ña xí'o ndeé iní ndo noó tandó'ó ndó'o ndó. Ta ná'á ta'anii ña kékini ini ndo xiní ndo ñayuu kíni. Ta xírndodó ndó ta kaá kúu apóstol, tído ko ta'ón ñaá kúu rá, ta kándaá ini ndo ña kúu rá ta to'ón. ³ Ta ndó'o níó ndo, ta xí'o ndeé iní ndo, ta ndí'i ini ndo kéchóon ndó noo yú'u sa'á ña kóni ndo yu'u, ta ko sá tuu ta'on ndó. ⁴ Tído ká'an kuachii noo ndo sa'a iin ña'a, chi ko kóni ka ndo yu'u tát'on k̄i'o n̄i sa kóni ndo yu'u nda mí sa'a. ⁵ Sa'á ñoo ndisaa ini ndo ndeí n̄i kuei ndó noó ña ko kóni ndo yu'u, ta nandikó iní ndo sa'á ña kée ndó dión. Ta nandió kuei ndó kee ndó ña va'a tát'on n̄i sa kee ndó nda mí sa'a. Dá chi tá koó, dá kían saa yachii noo ndéi ndó, ta díta vá yu'u candelero ndo noo íian. ⁶ Tído iin ña va'a kée ndó kían ña kékini ini ndo xiní ndo ña kée na kúu kuendá nicolaítas, ta k̄i'o dión ta'ani ndó'o yu'u xí'in ná. ⁷ Ta na ío do'o, ná kueí'do'o na ña ká'an na kúu Espíritu ij xí'in iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia. Ta noó na n̄i xi'o ndeé iní n̄i xinkuei nda noo ndí'i, noón kúu na k̄i'oi ña keí ná kuí'i kána noo yíto, yiró xí'o ña katakí

chíchí ñayuu. Ta yító yó'o kúú rā iin me'í noo ndato káa noo ió Ndios.”

Tánda'á Juan to'on ni ka'an Jesús kua'an noó na kúú kuendá na ndéi ñoo Esmirna

⁸ Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in xí'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kuendá yu'u ndéi ñoo Esmirna, ta ka'on xí'ín ná: “Na kúú mí sa'a, na kúú noo ndí'i, na ni xi'i, ta ni nataki na kúú na kaá di'a xí'ín ndó: ⁹ Sa ná'á vá yu'u ndidaá ña kée ndo'ó, ta ná'á ta'ani yu'u tát'o'on kéndava'a ñayuu xí'ín ndó. Ta ná'á ta'ani yu'u tát'o'on ki'o kúnda'í ndo ñayuú yó'o, va'ará na kuiká vá kúú ndó noo Ndios. Ta ná'á ta'anii ña ká'an ndava'a na kaá kúú na Israel xí'ín ndó, tído ko tá'ón ñaá kúú ná, dá chi kúú ná iin tu'u ndíta xí'ín ña u'u. ¹⁰ O sa yu'ú ndo ndidaá ña vei ndo'o ndó. Ta kaá ta'ani yu'u xí'ín ndó ña ko'on ta'ani ña u'u taán dao ndo'ó ve'e kaa, dá kexíxian xí'ín ndó, ta uxí kuú kendava'an xí'ín ndó. Kandita ndaa ndo xí'ín nda noo kuu ndo sa'í, dá kían ki'oi iin corona noo ndo, ña kúú ña kataki chíchí ndó. ¹¹ Ta na ió do'o, ná kueídó'o na ña ká'an na kúú Espíritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia. Ta noó na ni xi'o ndeé iní ni xinkuei nda noo ndí'i, noón kúú na o kuú ta'on ta'ándá kúú uu.”

Tánda'á Juan to'on ni ka'an Jesús kua'an noó na kúú kuendá na ndéi ñoo Pérgamo

¹² Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in xí'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kuendá yu'u ndéi ñoo Pérgamo, ta ka'on xí'ín ná: “Na tánee espada yú'u, ña deen ndi nduú xoo, míí ná kúú na kaá di'a xí'ín ndó: ¹³ Sa ná'á vá yu'u ndidaá ña kée ndó, ta ná'á ta'ani yu'u ña ndéi ndó

mií ñoo noo dándáki ña u'u. Tído ndíta toon ij vá ndó xí'ín yu'u, ta kọ ní dánkoo ta'on ndó ña kándéé iní ndo yu'u, va'ará nị xini xí'ín noo ndo nị sa'ání ñayuu Antipas, tá'an ra sa kaston ndaa to'in noo ñayuu. Dión nị ndo'o ra ñoo ña u'u xaan. ¹⁴ Tído ká'an kuachi yu'u noo ndo sa'a dao ña'a, dá chí ñó'o dao na kúu kuendá Balaam tein ndo'ó. Ta sa ná'á vá ndó ña taa yó'o sa daná'a noo Balac ndi kee ra kexixi ra xí'ín na ñoo Israel, sa'á ñoó nị ya'a na nị seí ná koño kítj, ña dóko ñayuu noo yoko ná, ta nị ya'a ta'ani na nị kee na kuachi xí'ín na kọ kúu yí ná, xí'ín na kọ kúu ñadi'í na. ¹⁵ Ta ñó'o ta'ani na kúu kuendá nicolaítas tein ndó, ta kékini ini yu'u xinij ña dána'a na. ¹⁶ Sa'á ñoó nandikó kí ini ndo sa'á kuachi kée ndó, dá chí tá koó, yachj va saa yu'u noo ndéi ndó, dá ka'ání ñayuu yó'o xí'ín espada tánee yú'í. ¹⁷ Ta na ió do'o, ná kueídó'o na ña ká'an na kúu Espiritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia. Ta noo na nị xi'o ndeé iní nị xinkuei nda noo ndí'i, ko'in kị'oi maná, ña ió de'é induú, keí ná, ta kị'o ta'anii iin yuu kuxí ló'o noo iin rá iin na, ta noo yuu ñoó kanda'a iin kuu saá. Ta ni iin tó'ón ta'on dao ka ñayuu o kána'á ndá kuu kíán, sava'a iin tó'ón na nị natiin ña kana'á."

Tánda'a Juan to'on nị ka'an Jesús kua'an noo na kúu kuendá na ndéi ñoo Tiatira

¹⁸ Ta taa ña ko'in ka'in xí'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kúu kuendá yu'u ndéi ñoo Tiatira, ta ka'on xí'ín ná: "Na kúu de'e Ndios, na tóon nduchí nóo tát'on tóon ño'ó ita kéj, na yé'e sa'a tát'on kị'o yé'e kaa kuaán nị dandútj ra, noón kúu na kaá di'a xí'ín ndó: ¹⁹ Sa ná'á vá yu'u ndidaá ña kée ndó,

ta ná'á ta'ani yu'u ña kóni ndo yu'u, ña kándéé iní ndo yu'u, ña xínkuáchí ndó noo yu'u, ña xí'o ndeé iní ndo noo ndidaá ña'a. Ta va'a ka ví kéchóon ndó noo yú'u viti o duú tá míi sa'a. ²⁰ Tído ká'an kuachi yu'u noo ndo sa'a dao ña'a, dá chī sónó ndó noo Jezabel, ña kúú profeta to'ón, ña kían dána'an noo ndo. Ta sónó ta'ani ndó ña dándá'í ñá'a yó'o ta xínkuáchí nooi, dá ya'a ra kee ra kuachi xí'in na ko kúú ñadi'í ra. Ta dándá'í ta'anián ra, dá ya'a ra seí ra koño kiti, kirí dóko ñayuu noo yoko. ²¹ Ta ni sonói ña kían ná nandikó inían, tído ko kóni ta'an vaán nandikó inían, chī kée ij váán kuachi xí'in ta ko kúú yían. ²² Sa'á ñoó ko'in dánkao ñaái noo xito kandu'an ndo'an kue'e, ta ki'o ta'anii ña ndo'o ní ndidaá ra kée kuachi xí'an tá ná o nándikó iní ra sa'á kuachi kée ra xí'an. ²³ Ta ko'in dárkue'i ndidaá na ndíta xí'an, dá kuu na. Ta ndidaá ñayuu kúú kuendá yu'u ná kandaá ini ña yu'u kúú na kátóni ini ndi nákani ini ñayuu xí'in ña kátóo na kee na, ta ná chiya'avii iin rá iin ñayuu tát'on ki'o káa choon ni kee na.

²⁴ “Tído dao ka ndo'ó ndéi ñoo Tiatira, ko táj ta'on ndó sa'á ña kée na kúú kuendá Jezabel, ta ko kándísa ndó ña chínaní ñayuu ña ndichí xí'o ña u'u. Sa'á ñoó ko sa'ándá kai ni iin ka choon noo ndo. ²⁵ Sava'a ña kóni kíán koo ini ndo kuita toon ndó xí'in ña kándéé iní ndo yu'u nda ná kasandaá kuu nandió ko tukui. ²⁶ Ta noo na ni xí'o ndeé iní ni xinkuei nda noo ndí'i, tá'an na sa kee ña kóni yu'u nda noo ndí'i kuií, noón kúú na ko'on yu'u ki'oi choon noo, dá dándáki na iin rá iin ñoo ñayuú yó'o. ²⁷ Ta xí'in vara kaa dándáki na ñoo ñoó, ta ko'on na dákuáchi naan tát'on ki'o cháchi kidi ñó'o, chī

k̄i'oi choon noo ná t̄at̄o'on n̄i x̄i'o tat̄aj̄ choon noo miíí, ²⁸ ta ko'in k̄i'oi iin k̄im̄i ndato t̄o'on na'a noo ná. ²⁹ Sa'á ñoó, na ío do'o, ná kueídó'o na ña ká'an na kúú Esp̄iritu īi x̄i'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia.”

3

Tánda'á Juan to'on n̄i ka'an Jesús kua'an noó na kúú kuendá na ndéi ñoo Sardis

¹ Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in x̄i'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kúú kuendá yu'u ndéi ñoo Sardis, ta ka'on x̄i'ín ná: “Na kómí ndin usa esp̄iritu Ndios, na ñó'o ndin usa tiñoo noo ndá'a, noón kúú na kaá di'a x̄i'ín ndó: Sa ná'á v̄a yu'u ndidaá ña kée ndó, ta ná'á ta'anii ña kaá ñayuu ña takí ndo x̄i'ín ña kándisa ndó, tído ko takí ta'on ndó noo yú'u. ² Sa'á ñoo kaño'o ini ndo, ta kandaa ndo ña kua'an naá noo ndo, dá ná o naá chíchían, dá chí n̄i kandaa inii ña ko kéndisá'ano ta'on ka ndo noo Ndios t̄at̄o'on k̄i'o kóni na kee ndó. ³ Kua'án ndo ndisaa ini ndo ndá k̄ián n̄i natiin ndó, ta ndá k̄ián n̄i seídó'o ndó, ta kua'án ndo kee ndó ña, ta nandikó iní ndo, chí n̄i ya'a ndó noo Ndios. Kandeí nduu ndo, dá chí tá koó, dá k̄ián saai noo ndéi ndó t̄at̄o'on kée iin ta kui'íná, ta natiin ndakánai ndo'ó. ⁴ Tído ndéi ta'ani dao ñayuu ñoo Sardis xaan, ta ko ní dáyak̄o ta'on na dá'on ná, chí ko ní dáyak̄o na mií ná x̄i'ín kuachi. Sa'á ñoo kandii na dá'on kuxí kanoo na x̄i'ín yu'u, dá chí ío ích̄i ná koo na dión sa'á ña n̄i sa ndaa na mií ná. ⁵ Ta ndi ndáa na n̄i x̄i'o ndeé iní n̄i x̄inkuei nda noo ndí'i, noón kúú na nandixi dá'on kuxí, ta o dándoo ta'on yu'u kuu ná noo libro noo kándodó kuu na n̄i'í ña kataki chíchí, ta nakoni yu'u na, ña

kúú ná ñayuu miíí, noo tatái Ndios xí'ín noo ángel kéchóon noo ná. ⁶ Na ió do'o, ná kueídó'o na ña ká'an na kúú Espíritu ñi xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia.”

Tánda'á Juan to'on ni ka'an Jesús kua'an noo na kúú kuendá na ndeí ñoo Filadelfia

⁷ Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in xí'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ko'an noo ángel kómí choon satá na kúú kuendá yu'u ndeí ñoo Filadelfia, ta kaaon xí'ín ná: “Di'a ká'an na ñi, na kúú na ndaa, na kómí nda'á kaa rey David, na sónó, ta ko'ín ta'on kandeé kadi, na sadí, ta ko'ín ta'on kandeé konó, noón kúú na kaá di'a xí'ín ndó: ⁸ Ta sa ná'á vá yu'u ndidaá ña kée ndó. Sa'á ñoo kaái xí'ín ndó ña sa ni nono vá yé'é noo ndo, ta ko'ín ta'on kandeé kadi ña. Ná'í ña cháá vá ndakí ndo, tído ndíta ndaa ndo xí'ín to'in, ta ko ní ndata ndo sa'a yú'u. ⁹ Kana'á ndó ña ko'in naki'oi na kúú kuendá ña u'u noo ndá'a ndo, tá'an na kaá ña kúú ná na Israel, tído ko ta'ón ñaá kúú ná, ñayuu to'ón vá kúú ná. Ta tanda'í na kasaa na kakuíta xití ná noo sa'a ndo, ta nakoni na ña miian ndaa kú'u inij sa'a ndo. ¹⁰ Ni kee ndó choon ni sa'andaj noo ndo, chi xí'o ndeé iní ndo ndíta toon ndó xí'ín yu'u, sa'á ñoo kandaa va'a mií yu'u ndo'ó noo tandó'ó kini vei noo ñayuu ndeí ñayuu yó'o, chi xí'ín tandó'ó yó'o ko'in korndodói ndidaá ñayuu ndeí noño'o. ¹¹ Yachi vá saaj. Kua'an ndo tiin toon ndó ña ndaa kándísa ndó, dá kían ná dá'a ni kandeé dao ka na naki'in na corona kánian ni'í ndo. ¹² Ta na ni xí'o ndeé iní ni xinkuei nda noo ndí'í, na yó'o kúú na ko'on yu'u chikatai kakuu na táto'on iin di'in kandita katuu ve'e ño'o Ndios, ta ni iin kuu ta'ón o kándoo na sata vé'e. Ta sata mií

ná ko'in taai kuꝯ Ndios xí'ín kuꝯ ñoo Ndios, ña kúú ñoo Jerusalén saá, ña kían konoo vei nda induú noꝯ ió Ndios, ta taa ta'anii kuꝯ saá kakomí miíí sata ná. ¹³ Na ió do'o, ná kueídó'o na ña ká'an na kúú Espíritu ñi xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia.”

Tánda'á Juan to'on ñi ka'an Jesús kua'an noꝯ na kúú kuendá na ndéi ñoo Laodicea

¹⁴ Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in xí'ón noꝯ iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noꝯ ángel kómí choon satá ñayuu kúú kuendá yu'u ndéi ñoo Laodicea, ta ka'on xí'ín ná: “Mií na dáxinkoo to'on Ndios, noón kúú na xí'o ndaa kuendá sa'á ña ñi xini na, ta ká'an na ndino'o ña ndaa, ta kúú ná yo'o ndidaá ña'a ñi kava'a ió ñayuú yó'o ñi kee Ndios, na yó'o kúú na kaá di'a xí'ín ndó: ¹⁵ Sa ná'á vá yu'u ndidaá ña kée ndó, ta ko víxi ndó xí'ín to'in, ta ni ko í'íní ndó xí'án. Va'a kaan iin íchi ná koo víxi ndó, o iin íchi ná koo í'íní ndó xí'án. ¹⁶ Dá chi sa'á ña vaá óon yí'i yókó ndó xí'ín to'in, sa'á ñoo ko'in ndusai ndo'ó, chi ko víxi ndó, ta ni ko í'íní ndó xí'án. ¹⁷ Dión kaái xí'ín ndó, dá chi kaá ndo ña kúú ndó na kuiká, ña ñi kandeé ndó ñi kekuiká ndó mií ndó, ta ni iin ña'a ko kamaní noꝯ ndo, kaá ndo. Tído ko xí'o ta'on ndó kuendá ña kúú ndó na ndéi ndava'a, na noꝯ ndó'o, na kúnda'í, na kó'o noꝯ, na ndaa vichí. ¹⁸ Sa'á ñoo ká'an ni'inii yu'u noꝯ ndo ña kuiin ndó oro ndino'o, ña ñi xirndodó ná xí'ín ñó'o kéj, noꝯ yú'u, dá kakuu ndisa ndó na kuiká, ta kuiin ta'ani ndó dá'on kuxí noꝯ yú'u kandixi ndó, dá dáda'i ndó mií ndó, dá kían ná dá'a ni kaka'an noꝯ ndo ña ndaa vichí ndó, ta taán ndo tata nduchí nóo ndo, dá ná natuu cháá noꝯ ndo. ¹⁹ Dá chi dánani va yu'u

na kú'u ini yu'u sa'a, ta ndaá yú'u vá yu'u na. Sa'á ñóó kua'án ndo ndino'o ini ndo ndiko ndo ña va'a, ta nandikó iní ndo, chí nì ya'a ndó noo yú'u. ²⁰ Yó'o ín dákásái yé'é ndó, ta ndi ndáa ndo nì seídó'o noo ká'in, ta nì sonó ndó yé'é ndó, dá kían ku'i ve'e ndó, ta kadíni yu'u xí'ín ndó, ta ndo'ó kadíni xí'ín yu'u. ²¹ Ta noo na nì xí'o ndeé iní nì xinkuei nda noo ndí'i, ko'in kì'oi ña kían kandeí dáó ná xí'ín yu'u noo íóí dándákii, tátò'on kì'o nì kandeé yu'u nì xinkooi, dá nì sa koo nduúí xí'ín tatái Ndios noo íó na dándáki na. ²² Na íó do'o, ná kueídó'o na ña ká'an na kúú Espíritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia.”

4

Kéká'ano na ndéi induú tatá Ndios

¹ Tá nì ndí'i, dá nì xinij nì nono iin yé'é chí induú, ta tachi, ña nì seído'i míí sa'a, ña kían ní'i tátò'on kì'o nì'í ká'an trompeta, ñóó nì kaa tuku xí'ín:

—Kua'án kaa, nakíj, dá ná ko'in dána'i nooon ndidaá ña vei koo cháá ka chí noo —kaáan.

² Ta kúú iin kuití vá nì nakutíí xí'ín Espíritu ij Ndios. Ta chí induú nì xinij ín iin téj ta né'e choon, ta noo téj ñóó íó iin na dándáki. ³ Tátò'on ndé'é yuu ndato naní jaspe xí'ín yuu ndato naní cornalina, kì'o dión ndé'é ñíj na íó dándáki ñóó. Ta ín iin chiyángí noo íó na, ta chiyángí ñóó ndé'é tátò'on kì'o ndé'é yuu kuíj ndato naní esmeralda. ⁴ Ta noo ín téj noo íó na dándáki ñóó nì kaoo noo oko komj téj noo ndéi oko komj ta sá'ano, nì xini yu'u, ta ndíxi ra dá'on kuxí kachi, ta kándodó corona oro dinj rá. ⁵ Ta téj ín me'í ñóó kánkuei tasa, ta ní'i xído kúu ka'ándí, ta táj ndátó'ón kua'á ñayuu. Ta sa'a míí téj

yó'o ndíta usa ñó'o tóoan, ta ña yó'o kúú ndin usa espíritu Ndios.

⁶ Ta noo íin téi yó'o ndé'é tató'on ndé'é taño'o díon tató'on díon yuu tatá, ta yé'e ra tató'on yé'e iin yuu díon ndato naní cristal. Ta díin téi yó'o ndíta komi ña'a takí, ta iin ní ñián tándaa nduchí nóoan, chí tándaaan chí sataán, chí nooán. ⁷ Tá'an ña mií noó ñoó káa tató'on káa iin ndika'a, ta ña kúú uu ñoó káa tató'on káa iin chikerró, ta ña kúú oni ñoó káa nooán tató'on káa noo iin ta, ta ña kúú komi ñoó káa tató'on káa iin kirí ya'a tánee noo táchi. ⁸ Ta iño kúú ndixi iin rá iin ndin komi ña takí ñoó, ta iin ní ndixián tándaa nduchí nóoan. Ta ko sá tuu ta'an vaan nduú ni ñoó ña kían ká'an di'a:

Nā ij, nā ij, nā ij kúú Ndios,

nā kúú sato'o yo, ta mií ná kúú Ndios, nā kándéé kée ndidaá ña'a.

Ta mií ná ni sa kuu na, ta mií ná kúú ná, ta mií ná kúú nā kasaa.

⁹ Ta daá kéká'ano ndin komi ña takí ñoó nā ió dándáki noo téi ñoó, ta xí'oan ñaño'ó noo ná, ta náki'oan ndivé'e noo nā daá takí kuií. Ta iin rá iin ta'ándá ká'an díon, ¹⁰ dá sa kujita xití ndin oko komi ta sá'ano ñoó noo sá'a nā ió noo téi ñoó, ta kéká'ano ra nā daá takí kuií, ta taó ra corona kándodó diní rá chindei ra noo sá'a ná, ta kaá ra xí'in ná:

¹¹ Sato'o ndu, ió íchi ní ña kían keká'ano na mií ní, ña kían k'i'o na ñaño'ó noo ní, ña kían natiin ní ndidaá tá'an choon,

dá chi mií ní ni kava'a ndidaá tá'an ña'a.

Ta sa'á ña díon ni koni mií ní, sa'á ñoó ió ndidaá tá'an ña'a,

ta sa'á ñoó ta'ani ni ndaki ndidaá tá'an ña'a ni kee ní.

5

Ni'i Jesús, na kúú léko, iin tuti ndadí xí'ín sello

¹ Ta ni xini ta'anii kánóo iin tuti ni natuu noo ndá'a xoo kuá'a na ió noo téi ñóó, ta ndi nduú xooan káa to'on, ta ndadí yú'án xí'ín usá sello. ² Ta kúú ni xini ta'anii iin ángel ndakí nda'o, ta ni'i nda'o ká'an na:

—¿Ndá yoo ió íchi ña ka'anda na ndin usá sello, ta konó ná tuti yó'o? —kaá na.

³ Ta ni iin tó'ón na ndéi induú, ta ni na ndéi noñó'o, ta ni na ndéi tixi ñó'o ko ní kándeé konóan, ta ni ko ní kándeé ná ka'i naan. ⁴ Sa'á ñoo ni ndei'i nda'o yu'u, dá chi ko ní nani'i ná ni iin tó'ón na ió íchi ña kían konó ná tuti ñóó, ni ña ka'i na ña, ni ña kande'é náan.

⁵ Dá ni kaa iin ta sá'ano ñóó xí'ín yu'u:

—O sa kuákón, dá chi na kúú ndika'a ni kii tein na ve'e Judá, na ni kii tein na ve'e David, na yó'o kúú na ni kándeé noo ndidaá ña'a, sa'á ñoo ió íchi ná konó ná tuti káa, ta ka'anda na ndin usá sello ndadí yú'án.

⁶ Dá ni sa nde'í, ta yati noo iin téi ñóó, xí'ín tein ndin komi ña takí ñóó, ta me'í ta sá'ano ndéi ñóó ni xini iin iin na kúú léko. Ta káa na táto'on káa kirí ni sa'ání ná. Ta usá kúú ndiki ná, ta usá ta'ani kúú nduchí noó na, ta ña yó'o kúú ndin usá Espiritu Ndios ni tanda'á ná kua'an iin ní kúú ñayuú. ⁷ Dá ni tatuu yati na kúú léko ñóó ni tiin na tuti kánóo noo ndá'a xoo kuá'a na ió dándáki noo téi ñóó.

⁸ Tá ni ndi'i ni tiin na libro ñóó, dá ni sa kuíta xiti ndin komi ña takí ñóó xí'ín ndin oko komi ta sá'ano ñóó noo na kúú léko ñóó. Ta ndidaá vá rá ne'e arpa xí'ín copa oro ni chiti ñó'o dusa chíño'ómá, ta ña

yó'o kúú to'on xíka ta'i ñayuu Ndios noo mií ná.

⁹ Ta xíta ra iin yaa saá ká'an di'a:

Ió íchí ní natiin ní libro, ta ka'anda ní selloan,
chí nì sa'ání rá mií ní, ta xí'ín nì mií ní nì chiyá'i ní
sa'a ndú'u,

dá nì nduu ndu ñayuu Ndios.

Chí nì kee ní dión xí'ín ñayuu nì kii iin rá iin tata,
xí'ín nà ká'an iin rá iin yú'u, xí'ín nà ndéi iin
rá iin ñoo, xí'ín nà ndéi iin rá iin nación.

¹⁰ Ta nì kee ní iin rá iin ndu'u kakuu ndu rey xí'ín
dutì noo Ndios,

ta kane'e ndu choon satá ñayuu ndéi noño'o.

¹¹ Nì ndi'i, dá nì xini nì kaō noo kuá'á nda'o
ángel noo ió Ndios dándáki na, xí'ín noo ndéi ndin
komì ña takí ñoo, xí'ín noo ndéi ta sá'ano ñoo. Ta
kuá'á nda'o mil millón kúú ángel nì kaō noo ndíta
ñoó. ¹² Ta nì seido'i nì i nì ka'an nà:

Ió íchí nà kúú léko, nà nì sa'ání rá,
ña kían natiin na ndidaá tá'an choon, xí'ín ndidaá
tá'an ña kujká,
xí'ín ndidaá tá'an ña ndichí, xí'ín ndidaá tá'an
ndée,

xí'ín ndidaá tá'an ñaño'ó, xí'ín ndidaá tá'an to'on
ndato keká'ano ñayuu nà.

¹³ Ta nì seido'i nì ka'an ndidaá ña nì kava'a
Ndios, ña ndéi induú, xí'ín ña ndéi noño'o xí'ín ña
ño'o tixi ñoo, xí'ín ña ñoo ini taño'o, xí'ín ndidaá
ka ña'a nì kava'a Ndios, ta kaáan di'a:

Nà ió dándáki noo téi káa xí'ín nà kúú léko káa
kúú nà kánian natiin to'on xí'o ñayuu keká'ano ñaá
ná,

ta ná natiin na ñaño'ó, xí'ín to'on ndato, xí'ín ndée,
ta daá kuitì dión ná koo.

¹⁴ Ta di'a ká'an ndin komì ña takí ñoo:

—Dión ná koo.

Ta ní sa kuita xití ndin oko komi ta sá'ano ñoó, ta ní xino taan ra nda noñó'o ndaño'o ra na daa takí kuí.

6

Di'a n_i kuu tá n_i sa'anda Jesús sello ñoó

¹ Ta ní xini ní sa'anda na kúu léko ñoó iin sello ndadí yú'u libro ñoó. Dá ní seido'i ní ka'an iin ña takí ñoó, ta ní'i nda'o ní ka'an. Táto'on ki'o ní'i káyu'ú daj, ki'o dión ní'i ní ka'an, ta kaaan:

—Nakí.

² Tá ní ndi'i ní ka'an dión, dá ní xini ní keta iin kuéi kuxí veí rí, ta kánóo iin taa sata ri, ta né'e ra iin kuxí. Ta ní natiin ra iin corona, ta kúu rá iin taa ní kandee, ta kua'an ra kandee rá cháa ka.

³ Tá ní ndi'i, dá ní sa'anda na sello kúu uy, dá ní seido'i ní ka'an iin ka ña takí ñoó:

—Nakí.

⁴ Dá ní keta iin ka kuéi veí rí, ta kúu rí iin kuéi kua'á. Ta kánóo iin taa sata ri, ta ní natiin ra choon ña kian ditá rá ña ndeí va'a ñayuu ndeí ñayuú, dá kasá'á ka'ání ta'an iin rá iin na. Ta ní ni'i rá iin espada ka'ano.

⁵ Tá ní ndi'i, dá ní sa'anda na sello kúu oni, dá ní seido'i ní ka'an ña takí kúu oni ñoó:

—Nakí.

Dá ní xini lin iin kuéi ndeí'í, ta kánóo iin taa sata ri, ta né'e ra noo chíki'ó ra ndi ki'o vee ña'a. ⁶ Dá ní seidó'i tachí iin na ní ka'an tein ndin komi ña takí ñoó, ta kaaan di'a:

—Iin kilo va tirío ni'i ná sa'a choon kee na iin ní kuu, ta oni kilo va cebada ni'i ná sa'a choon kee na

iin ní kuu. Tído ná dá'a ni dándáa yo'ó ya'i sití xí'ín vino.

⁷Tá n̄i ndi'i, dá n̄i sa'anda n̄a sello kúú komi, dá n̄i seido'i n̄i ka'an ñ̄a takí kúú noo ndí'i ñoó:

—Nakíj.

⁸Dá n̄i xinij vei iin kuéj xi'ij kuaan, ta kánóo iin tāa sata ri, ta naní rá Kue'e Deen Sa'ání Ndji. Ta sata mií rá vei iin ka ra naní Yáj Ndji. Ta n̄i natiin ra choon ñ̄a kían ka'ání rá iin ñ̄ayuu noo iin iin komi ná. Dao na ka'ání rá xí'ín espada, dao ka n̄a ka'ání rá xí'ín doko, dao ka n̄a ka'ání rá xí'ín kue'e, ta dao ka n̄a ka'ání rá xí'ín kirí deen ndéi noño'ó.

⁹Tá n̄i ndi'i, dá n̄i sa'anda n̄a sello kúú o'on, dá n̄i xinij ñ̄a tixi noo náa ñoó ñó'o níó ndidaá n̄a n̄i xi'ij sa'á ñ̄a kándisa na to'on Ndios xí'ín sa'á ñ̄a sa ká'an n̄a ñ̄a ndaa sa'a Jesús noo ñ̄ayuu. ¹⁰Ta káyu'ú ndidaá n̄a yó'o, ta kaá n̄a xí'ín Ndios:

—Mií ní kúú n̄a né'e choon ká'ano cháá ka, mií ní kuu n̄a ij, n̄a ndaa, sa'á ñoó, ¿ndá oon keyiko ní sa'a ndú'u, dá naki'in ya'i ní sa'á nij ndú'u, kirá n̄i sata n̄a ndéi noño'ó? —kaá n̄a.

¹¹Dá n̄i ni'ij ná dá'on kuxí kandixi na, ta n̄i ta'anda choon noo ná ñ̄a ná nani'ij ndée ná lú'u ka tiempo nda ná kuu ndidaá n̄a kánian kuu sa'á ñ̄a kándisa na to'on Ndios, n̄a kúú ñ̄ayuu xínkuáchí noo Ndios táto'on n̄i kee mií ná.

¹²Tá n̄i ndi'i, dá n̄i xinij n̄i sa'anda n̄a sello kúú iño ñoó. Ta kúú n̄i'ij nda'o n̄i taan, ta n̄i ndundej'í ndindii táto'on k'i'o ndei'í dá'on ndíxi na tá xí'ij ndji noo ná, ta yoo n̄i ndukua'á nij. ¹³Ta nda noño'ó yó'o n̄i kuéj t̄iñoo ñó'o induú, táto'on k'i'o kuéj t̄iño'ó nda noño'ó kée tachij. ¹⁴Ta n̄i natuu induú táto'on k'i'o natuu iin yúu tá ko xínño'ó ka naan. Ta ndidaá yúku ndíta noño'ó, ta ndidaá yúku ndíta

ini taño'o n̄i nadaon ña, ta ko ndíta kaan xoo noó n̄i sa nditaan. ¹⁵ Ta n̄i taxí tá'an ndidaá rey ndéi noño'o, xí'ín ndidaá na ndáya'i, xí'ín ndidaá na kuiká, xí'ín ndidaá ta dándáki soldado, xí'ín ndidaá na ná'ano, xí'ín ndidaá na ño'o tixi ndá'a iin sato'o, xí'ín ndidaá na koó sato'o, ta n̄i chide'é ná mií ná ini káo ná'ano, xí'ín tixi yuu ná'ano tánee ndika yúku, ¹⁶ dá n̄i kaa na xí'ín yúku ñoó, xí'ín káo ñoó:

—Kuei ndó kodó ndó sata ndú'u, ta dáda'i ndó ndu'u noó na ió dándáki noo t̄eí kaa, xí'ín noó na kúú léko kaa, ch̄i xido ini na xiní na ndu'u, ¹⁷ ch̄i viti klan sa n̄i kasandaá kuu xido nda'o ini na, ¿ta ndá yoo ví k̄i'o ndeé iní kuita noo ná?

7

Karndaa sello taan iin ciento uu diko komi mil na Israel

¹ Tá n̄i ndi'i, dá n̄i xini ndíta komi ángel ndin komi xoo tach̄i noño'o yó'o. Ta ndin komi ángel yó'o ndíta ch̄ituu tach̄i, dá ná o kána kaan noño'o yó'o, ni noó taño'o, ni noo ni iin yito. ² Ta n̄i xini ta'anii iin ka ángel kokaa vei chí xoo noo xino ndindii, ta né'e na sello Ndios takí. Dá n̄i'i nda'o n̄i kayu'ú ná noo ndin komi ángel, na n̄i n̄atiin choon ña klan kendava'a na xí'ín noño'o yó'o, xí'ín taño'o. ³ Ña yó'o n̄i kayu'ú ángel ñoó:

—O sa k̄endava'a ndó xí'ín noño'o xaan, ni taño'o xaan, ni yito xaan xian nani ko ñá'a kani ndu sello taan na xinkuáchí noo Ndios yo.

⁴ Ta n̄i seídó'o ta'ani yu'u ndidaá kúú na n̄i ni'i sello ñoó. Ta kúú ná iin ciento uu diko komi mil na ñoo Israel, ta n̄i kii na tixi ndin ux̄i uu de'e taa nani Israel. ⁵ Dá ch̄i tein na ve'e Judá ux̄i uu mil na n̄i

ñani sello, ta tein na ve'e Rubén ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e Gad, ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ⁶ ta tein na ve'e Aser ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e Neftalí ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e Manasés ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ⁷ ta tein na ve'e Simeón ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e Leví ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e Isacar ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ⁸ ta tein na ve'e Zabulón ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e José ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello, ta tein na ve'e Benjamín ux̄i uū ta'ani mil na n̄i ñani sello.

Ndíxi kuxí kuq'á nda'o mil ñayuu, ta ndíta na kéká'ano na Ndios

⁹ Tá n̄i ndi'i, dá n̄i xiniñ ndíta kuq'á nda'o ñayuu, ta k̄o ín ta'on kandéé ka'i na, dá ch̄i kúú ná ñayuu n̄i kii ndidaá nacióñ, na n̄i kii ndidaá ñoo kuálí, xí'ín ñoo ná'ano, na ká'an iin rá iin yú'u. Ta na yó'o kúú na ndíta noó na ió dándáki noó téj ñoo, xí'ín noó na kúú léko ñoo. Ta ndíxi kuxí na, ta tánee ñoo ndá'a ná. ¹⁰ Ta ña yó'o káyu'ú ná ndíta na:

Iin tó'ón na kándéé dákaki ñaa kúú Ndios yo, na ió dándáki noó téj káa, xí'ín na kúú léko káa.

¹¹ Ta n̄i kaō noo ndidaá tá'an ángel, xí'ín ndidaá ta sá'ano ñoo, xí'ín ndin komi ña takí ñoo ndíta na sa'a téj noó ió Ndios dándáki na. Ta n̄i sa kuñta xití ná noó téj ñoo, ta n̄i kasá'á ná ndáño'o na Ndios, ¹² ta kaá na:

Dióñ ná koo, tatá Ndios.

Ná natiin ní to'on va'a, xí'ín to'on ndato, xí'ín ña ndichí, xí'ín ndivé'e, xí'ín ñañó'ó, xí'ín ndidaá choon, xí'ín ndée viti,

ta daá kuití dión ná koo.

¹³ Dá n̄i kaa iin t̄a sá'ano ñoó xí'ín yu'u:

—¿Ndá yoo kúú n̄a ndíxi dá'on kuxí káa, ta ndeí n̄i kii n̄a káa?

¹⁴ Dá n̄i kaai xí'ín rá:

—Mii ní ná'á, tatá.

Dá n̄i kaa ra xí'ín:

—N̄a káa kúú n̄a n̄i kankuei n̄i kii tein tandó'ó kini. Ta n̄i nakata na dá'on ná xí'ín n̄i n̄a kúú léko, dá n̄i ndukuxí kachían. ¹⁵ Sa'á ñoó ndíta na noo ío Ndios dándáki na, ta nduú ñoó xínkuáchí ná noo ná ini ve'e ño'o n̄a. Sa'á ñoó mii Ndios, n̄a ío dándáki noo téj káa, kúú n̄a koo xí'ín ná, ta kandaka va'a ñaa ná. ¹⁶ Ta o kixi ka ña kuiko na, ta ni o íchi ka n̄a takuií, ta ni o ndi ka n̄a kee ndindii, ta ni o koo i'ini ka koni n̄a, ¹⁷ dá chi mii vá n̄a kúú léko iin me'í noo n̄a ío dándáki káa kandaka na ñayuu yó'o, ta kandaka ñaa ná ko'on n̄a ko'o na noo kána ndita takuií, kirá xí'o ña kataki chíchí yó. Ta nadáyaa mii Ndios ndidaá ndírnoo ná —kaá t̄a sá'ano ñoó xí'ín.

8

Di'a n̄i kuu tá n̄i sa'anda Jesús sello kúú usa

¹ Tá n̄i ndi'i n̄i sa'anda n̄a sello kúú usa ñoó, ta kúú tádi óon n̄i kuu induú noo ío Ndios tát'o on t̄ixi dao hora. ² Ndi'i, dá kúú n̄i xinii ndíta usa ángel noo ío Ndios, ta iin rá iin na n̄i ni'i iin trompeta. ³ Dá n̄i kasaa iin ka ángel, ta n̄i sa kuin n̄a noo náa, ta né'e na iin copa oro noo kéj dusa n̄i saa n̄a. Ta n̄i ni'i ná kua'á nda'o dusa, dá dák'ín tá'an na ña xí'ín ña xika ñayuu Ndios noo mii ná, dá kej ña noo náa oro ñoó, ña iin noo n̄a ío dándáki ñoó. ⁴ Ta ini copa né'e ángel yó'o kána ño'oma dusa xí'ín ña xika ñayuu Ndios noo ná kokaan kua'an noo ío mii

Ndios. ⁵ Tá n̄i ndi'i, dá n̄i dakútí ná copa yó'o xí'ín ñó'o k̄éi noo náa ñoo. Ta nda induú n̄i dakána na ña nda noñó'o, ta kúú n̄i ka'andi, ta tái ká'an ñayuu, kúú n̄i sa kuíta tasa, ta kúú n̄i'í nda'o n̄i taan.

Di'a n̄i kuu tá n̄i tuu ángel ñoo us̄a trompeta

⁶ Ta ndin us̄a ángel ñoo n̄i nakuíta nduu xí'ín us̄a trompeta ñoo, ta kua'an na tuu na ró.

⁷ Tá n̄i tuu ángel mií noo ñoo trompeta na, kúú n̄i koon ñíñi xí'ín ño'ó k̄éi né'e tá'an xí'ín n̄i nda noñó'o. Ná keeá kuendá ña on̄i ta'ándá kúú yíto káa noñó'o, ta iin ta'ándá ra n̄i kei, ta uu ta'ándá ra ko ní k̄éi. Ta n̄i kei ndi'i yukú kuí.

⁸ Ta n̄i tuu ángel kúú uu ñoo trompeta na. Ta táto'on k̄i'o káa iin yúku ñó'ó k̄éi ita, dión káa ña n̄i kankao noo taño'o. Ta iin ta'ándá noo on̄i ta'ándá taño'o ñoo n̄i nduu n̄i. ⁹ Ta iin ta'ándá noo on̄i ta'ándá kirí ñó'o iní taño'o n̄i xi'í, ta iin ta'ándá noo on̄i ta'ándá barco n̄i naá.

¹⁰ Ta n̄i tuu ángel kúú on̄i ñoo trompeta na. Ta nda induú n̄i kankao iin tiñoo k̄éi ita nda noñó'o, ta k̄éi r̄i táto'on k̄i'o k̄éi iin tirño'ó. Ta n̄i kankao r̄i noo iin ta'ándá noo on̄i ta'ándá yuta, xí'ín noo iin ta'ándá noo on̄i ta'ándá noo kána takuú. ¹¹ Ta tiñoo yó'o kúú r̄i naní Ova. Ta iin ta'ándá noo on̄i ta'ándá takuú ñó'o noñó'o yó'o n̄i nduu ova. Ta kúú kua'á nda'o ñayuu n̄i xi'í n̄i kee takuú ñoo, dá ch̄i n̄i nduu ova ra.

¹² Dá n̄i tuu ángel kúú komi ñoo trompeta na, ta kúú n̄i nda'o va iin tá'í nd̄indii, ta tóon īi vá uu tá'í ñá. Ta dión ta'ani n̄i ndo'o yoq xí'ín tiñoq, ch̄i n̄i nda'o ta'ani iin tá'í r̄i. Sa'á ñoo n̄i nakuín naá iin ta'ándá nduú noo on̄i ta'ándáan, ta dión ta'ani n̄i kuu sakuaá.

13 Dá n̄i sa nde'í, ta kúú n̄i xin̄ij iin ángel tánee na xiónoo na nda me'í induú, ta n̄i seídó'i ña n̄i'i n̄i kayu'ú ná:

—¡Nda'í kúu ví na ndéi noñó'o! ¡Nda'í kúu ví ná! ¡Ndeé ví nda'í ndo'o na tá ná tuu ndin on̄i ka ángel yó'o trompeta na!

9

1 Tá n̄i tuu ángel kúú o'on ñoo trompeta na, dá n̄i xin̄ij iin tiñoo n̄i yaa nda induú, ta n̄i xin̄o r̄i nda noñó'o, ta n̄i natiin rí nda'á kaa ña sónó yú'u yáí konó, ña koó noo sá tuu. 2 Dá n̄i sonó rí yú'u yáí ñoo, ta kúú n̄i kankuei ño'oma kookaa kua'an induú táto'on k̄i'o kána ño'oma yú'u iin xito ká'ano. Ta kúú n̄i da'i va noó nd̄indii n̄i kee ño'oma ñoo, chí iin ní n̄i naka'ani ña. 3 Ta tein ño'oma ñoo n̄i kankuei tika kanoo rí iin ní kúú noñó'o. Ta n̄i ni'j r̄i choon ña k̄ian kee rí táto'on k̄i'o kée tidó'oma ndéi noñó'o. 4 Ta n̄i ta'anda choon noo r̄i ña ná dá'a ni kendava'a rí xí'ín ita, ni yuku kuí, ni yito kaa noñó'o. Sava'a n̄i ni'j r̄i choon ña kendava'a rí xí'ín ñayuu koó sello Ndios tándaa taan. 5 Ta ko ní ta'anda ta'on choon noo r̄i ña k̄ian ka'ání r̄i ñayuu. Sava'a choon n̄i ni'j r̄i k̄ian kendava'a rí xí'ín ná o'on toon yoo, ta dár'u'u ñaá rí táto'on k̄i'o kée iin tidó'oma dár'u'u r̄i ñayuu xí'ín ion ndó'o r̄i. 6 Ta katoó ñayuu kuu na daá ñoo, tido o kuú ta'on na. Ta va'ará nda'í ná ka'án ná kuu na, tido o kuú ta'on na.

7 Ta táto'on ndaa kuéi, kirí sa ió nduu kandodó ra naá, k̄i'o dión ndaa tika ñoo. Ta táto'on k̄i'o ndaa corona oro, k̄i'o dión ndaa ña kandodó din̄i r̄i. Ta táto'on k̄i'o ndaa noó ñayuu, k̄i'o dión ndaa noo r̄i. 8 Ta táto'on k̄i'o nani idí din̄i na ñá'a, k̄i'o dión

náni idí diní rí. Ta táto'on kị'o ndáa no'o ndika'a, kị'o dión ndáa no'o rí. ⁹ Táto'on iin kaa kían ndadí yu'ú ndíká rí. Táto'on kị'o ní'i xído taxí tá'an kua'a kuéi ño'o carreta kua'an rí xí'ín ta kua'an naá, kị'o dión ní'i xído oon kée ndixi rí. ¹⁰ Táto'on kị'o ndáa ndó'o tídó'oma, kị'o dión ndáa ndó'o rí, dá chị ío íon ñá. Ta ñi natiin rí choon ña xí'ín ndó'o rí dár'u'u ka'í rí ñayuu o'on toon yoo. ¹¹ Ta mií ángel dándáki nda maá ini yái konó ñoó kúú sato'o rí, ta Abadón nanián xí'ín to'on hebreo, ta xí'ín to'on griego nanián Apolión. To'on yó'o kóni kaa, ña dánaá ñáa.

¹² Ní ya'a va iin tandó'ó, tído vẹi uu kaan.

¹³ Tá ñi tuu ángel kúú iño ñoó trompeta na, dá ñi seido'i tachị iin ñayuu, ta tachị yó'o ñi kixi chí me'í ndin komi ndíkí ndíta iin iin titọ noo náa oro ín noo Ndios, ¹⁴ ta ñi kaaan xí'ín ángel kúú iño, na ñi tuu trompeta ñoó:

—Kua'an ndasón ndin komi ángel ndíko yu'ú yuta ká'ano naní Eufrates —kaaan.

¹⁵ Dá ñi ndaxí ndin komi ángel ndíko ñoó, ta ángel yó'o kían sa daá ío nduu ndáti kasandaá hora yó'o, xí'ín kuu yó'o, xí'ín yoo yó'o, xí'ín kuia yó'o, dá ka'anián iin ta'ándá ñayuu noo oní ta'ándá na. ¹⁶ Ta ña yó'o ndáka iin tu'u ká'ano soldado kándodó kuéi. Ta ñi seido'o yu'u ña kúú rá uu ciento millón soldado. ¹⁷ Ta ña yó'o ñi xinij ñi kee Ndios, ta ndidaá kuéi ñoó xí'ín ndidaá ta kándodó rí ní'ino do'onọ kaa, ta ndé'an táto'on ndé'é ño'ó ita. Ta ndí'í ta'anian táto'on ndé'é yuu ndato naní zafiro. Ta kuaan ta'anian táto'on kị'o ndé'é azufre. Táto'on kị'o ndáa diní ndika'a, kị'o dión ndáa diní kuéi ñoó. Ta ini yú'u rí kánkuei ño'ó ita, xí'ín

ño'oma xí'ín azufre. ¹⁸ Ta n̄i xi'i iin ta'ándá ñayuu noó on̄i ta'ándá n̄a n̄i kee ño'ó it̄a xí'ín ño'oma xí'ín azufre, tá'an ña n̄i kankuei yú'u kuéi ñoó. ¹⁹ Ta xí'ín ndée yú'u r̄i, ta xí'ín ndée ndó'o r̄i dárkue'e r̄i ñayuu, dá ch̄i tát'o'on ndáa din̄i ko, dión ndáa din̄i ndó'o r̄i, ta xí'ín ña yó'o dárkue'e r̄i ñayuu.

²⁰ Ta ñayuu, n̄a ko ní xi'i n̄i kee ndin on̄i tandó'o yó'o, ko ní x̄in īi vá ná nandikó iní n̄a, ta dánkoo na ña kini kée na, ni ko ní dándí'i na ña k̄ian kandaño'o na ña u'u, ta ko ní dándí'i na ña k̄ian kandaño'o na yoko n̄i kava'a xí'ín oro, xí'ín plata, xí'ín bronze, xí'ín yuu o xí'ín yito, va'ará ko túu nooán, va'ará ko tái do'an, va'ará ko kandaan, tído ndáño'o īi vá n̄aan. ²¹ Ta ko ní nándikó iní n̄a sa'á ña sa'ání ná nd̄i, ta ni sa'á ña kétadí n̄a xí'ín ñayuu, ta ni sa'á ña k̄idi n̄a xí'ín n̄a ko kúu ñadi'í n̄a o ȳi ná, ta ni sa'á ña kí'in ku'íná ná.

10

Kárxóo iin ángel ndakí, ta tárnee iin libro ló'o ndá'a ná

¹ N̄i ndi'i, dá n̄i x̄inij̄i konoo iin ka ángel ndakí nda'o vei na nda induú, ta n̄i kii na tein iin viko, ta iin iin ch̄iyángīi din̄i ná. Tát'o'on k̄i'o ndé'é nd̄ind̄i, k̄i'o dión ndé'é noo ná. Tát'o'on k̄i'o ndé'é ñó'o sá'ano it̄a, k̄i'o dión ndé'é sa'a ná. ² Ta tárnee iin libro ló'o ndá'a ná, ta nónó nooán. Ta xí'ín sa'a xoo kuá'a n̄a séin n̄a noó taño'o, ta xí'ín sa'a xoo íti n̄a séin n̄a noño'o ichí. ³ Ta tát'o'on k̄i'o k̄ayu'ú ndika'a tondó, k̄i'o dión n̄i k̄ayu'ú ná. Dá tá n̄i ndi'i n̄i k̄ayu'ú ná, dá n̄i ka'andi us̄a ta'ándá. ⁴ Dá tá n̄i ndi'i n̄i ka'andi ñoó, dá kua'an yu'u taai ndi kóni

kaa ña ñi ka'andi ñoó. Tído ñi seido'i iin tachì ña ñi ka'an xí'ín nda induú, ta kaáan:

—Ná dá'a ñi taaón ndi kóni kaa ña ñi ka'andi káa. Va'a kaan ná koo de'é nian noo míón.

⁵ Dá ñi xinij ñi ndane'e ángel ín séin noó taño'o ñoó xí'ín noño'o ichí ñoó ndá'a xoo kuá'a ña chí induú di'a, ⁶ dá ñi nachina'á ná Ndios, ña daá takí kuií, ña ñi kava'a induú xí'ín noño'o xí'ín taño'o, xí'ín ndidaá ña'a ío nooán, ña o kándati ka ña cháá ka tiempo, ⁷ dá chí tá ná kasandaá kuu kasá'a tuu ángel kúu usá ñoó trompeta ña, dá natuu ndidaá ña sa ío de'é ñi kee mií Ndios tát'on k'i'o ñi kaa ña xí'ín profeta, tá'an ña sa xino kuáchí noo ná, kaá ángel ñoó.

⁸ Ta mií tachì ña ñi seídó'i ñi ka'an xí'ín nda induú, ñoó kían ñi ka'an tuku xí'ín, ta kaáan:

—Kua'án kí'on libro ló'o nónó noo tánee ndá'a ángel ín séin noó taño'o xí'ín noño'o ichí káa.

⁹ Dá ñi keei kua'in noo ín ángel ñoó. Dá ñi kaai xí'ín ná ña ná tei na libro ló'o ñoó nooí. Dá ñi kaa ña xí'ín:

—Jó'on, keí ña viti, dá ná kankao ova ña ini tison, tído kankao vidjan tát'on vidí ndudí ini yú'on —kaá ña.

¹⁰ Dá ñi natiiin libro ló'o tánee ndá'a ángel ñoó. Dá ñi seíí ña. Ta kúu ñi kankao vidjan ini yú'í tát'on k'i'o vidí ndudí, tído ini tixi ñi kankao ova ña. ¹¹ Dá ñi kaa ña xí'ín:

—Mílan ndúsa kánian kasto'ón xí'ín ñayuu sa'á ndí kían ndo'o kua'á nda'o ñoo xí'ín nación, xí'ín ña ká'an iin rá iin yú'u, xí'ín rey dándáki ñaá.

11

Di'a ni ndo'o uu taa ni xi'o ndaa kuenda sa'a Ndios

¹ Dá ni ni'i yu'u iin ndoo, ta káa rá tát'on káa iin vara chíki'ó na. Dá ni ta'anda choon nooi, chí kaá na xí'ín:

—Kua'an chíki'oon ve'e ño'o Ndios, xí'ín noo náa, ta naka'avón ndidaá kúu na ndéi ndáño'o Ndios. ² Tído ná dá'a ni chíki'oon yé'é sata vé'e, dá chí na tukú, na ko kúu ñayuu Ndios, ni natiin yé'é sata vé'e, ta ko'on na koni xíxi na ñoo ii ñoo tein uu diko uu yoq. ³ Ta ko'in tanda'í uu taa xí'o ndaa kuenda sa'í, dá ka'an ra xí'ín ñayuu sa'a ndidaá ña koo. Ta dión kee ra iin mil uu ciento oni diko kuu, ta kandixi nda'í ra.

⁴ Ta ndin nduú taa yó'o kúu ndin nduú yító olivo, ta kúu ta'ani ra ndin nduú candelero ndíta tóon noo Ndios, na kúu sato'o ñayuu yó'o. ⁵ Tá ió iin káa na ka'an kendava'a xí'ín rá, ta kúu kankuei ño'ó ita yú'u rá, dá dándúta ra taa xiní u'u ñaa. Ta ndi ndaa mií na kóni kendava'a xí'ín rá, ki'o dión ta'ani kánian kuu na. ⁶ Ta taa yó'o kakomí choon ña kían kadi ra induú, dá o kóon dai xí'ín ndidaá tein kuu dána'a ra sa'a ndí kían koo. Ta kane'e ra choon ña ndee ra takuí nií, ta kane'e ta'ani ra choon ña dándó'o ra ñío ñayuu ndidaá ta'ándá ká'an mií rá.

⁷ Tá ná dándí'i ra choon ni ni'í rá, dá keta kiti tondó ká'ano yu'u yái konó ñoo, ta naá ri xí'ín ndin nduú taa yó'o, dá kandeé ri xí'ín rá, ta ka'ání ñaa rí. ⁸ Ta yiki koño ra kandeí noo yá'i ñoo ká'ano, tá'an ña ká'an na xí'ín Sodoma xí'ín Egipto. Ta ñoo yó'o ta'ani kúu noo ni chirkaa na sato'o yo Jesús ndika cruz. ⁹ Ta na ndéi ndidaá ñoo ná'ano xí'ín ndidaá

ñoó kuálí, xí'ín nā ká'an iin rá iin yú'u, xí'ín nā ndéi ndidaá nación koni kandeí yikí koño rā noo yá'i ñoo oní kuu dao, ta ko ín konó ñā nduxian. ¹⁰ Ta kadij nda'o ini ñayuu ndéi noño'o sa'á ñā nī xi'i rā, ta kee na iin víko ká'ano, ta dasá tá'an na ñā'a noo ná, dá chī nī ndo'o nda'o níō nā ndéi ñayuu yó'o nī kee ndin nduú profeta ñoo.

¹¹ Tído tá ná ya'a oní kuu dao, dá nataki ndin nduú rā kee Ndios, ta kúú ndakuei va ra. Ta kúú yu'ú nda'o ñayuu ndéi ñayuu yó'o tá ná koni nā ñā nī nataki rā. ¹² Dá kueídó'o ra tachī iin nā ka'an nī'í chí induú, ta di'a kaaan xí'ín rá:

—Kua'án kaa ndó na'a kíj ndo.

Ta sata iin viko kaa ra ko'on rā induú, ta ndidaá nā xiní u'u ñāá koni xí'ín noo ná ñā dión koo. ¹³ Ta mii hora daá nī'í nda'o taan, ta noo iin iin ciento ve'e ndíta ñoo, koon uxian, ta kuu usa toon mil ñayuu. Ta dao ka ñayuu kandoo ñoo, yu'ú nda'o na kee ñā kuu ñoo, dá kasá'á ná keká'ano na Ndios, nā ió induú.

¹⁴ Dión nī kuu, dá nī ya'a tandó'ó kúú uu, tído vei iin kaan, ñā kúú oní.

Dí'a nī kuu tá nī tuu ángel kúú usa ñoo trompeta na

¹⁵ Tá nī tuu ángel kúú usa ñoo trompeta nā, ta kúú táj nī'í nda'o nī kayu'ú kua'á tachī chí induú, ta kaaan:

Nī natiin Ndios, nā kúú sato'o yo, xí'ín Cristo ndidaá choon,

ta dándáki kuií nā.

¹⁶ Dá nī sa kuíta xití ndin oko komi ta sá'ano ndéi díjn Ndios noo ió nā dándáki na, ta nī xinō taan rā nda noño'o ndáño'o ñāá rá, ¹⁷ ta kaá rā:

Náki'o ndu ndivé'e noo ní, sato'o Ndios,

mií ní kúú nà kándéé kée ndidaá tá'an ña'a,
ta mií ní kúú ní, ta mií ní nì sà kuu ní, ta mií ní kúú
nà kasaa.

Ndivé'e ní, dá chì mií ní kúú nà nì natiin ndi'i
choon viti,

ta nì kasá'á dándáki ní.

¹⁸ Nì xido nda'o ini ndidaá naciòn,
tído viti kían nì kasáa ña xido ini mií ní,
dá chì sà nì kasandaá kuu keyíko ní sà'á ñayuu nì
xi'ì.

Ta ko'on ní kemáni ní profeta, tá'an nà sà
xinkuáchí noo ní,

ta kemáni ta'ani ní ndidaá ñayuu mií ní,

xí'ín ndidaá kà nà yu'ú ni'ini ñaá,

á mií ná kuálí ná o á mií ná ná'ano na.

Ta sà nì kasandaá ta'ani kuu dánaá ní nà kéndava'a
xí'ín noñó'o.

¹⁹ Dá nì nono yé'é ve'e ño'o Ndios induú, ta túu
ín iin sato, kirá dándáki ña nì kandoo Ndios kemáni
ná ñayuu nà. Ta nì sà kujta tasa, ta táí ká'an ñayuu,
ta ní'i xido kúu ka'andi, ta nì kasá'á táan, ta ná'ano
nda'o ñíñí nì kasá'á kóon.

12

*Dì'a nì kuu tá nì naá koò kua'á ká'ano xí'ín iin
ñá'a*

¹ Nì ndi'i, dá nì xini iin kà ña'a xíxi kua'an chí
induú, chì nì xini iin ta'ána ñá'a, ta dá'on ndíxián
kúú ndindii, ta tìxi sà'an nákaa yoo, ta kánóo iin
corona nì kavá'a xí'ín uxì uu tìñoò dinian. ² Ta ñó'o
de'án, ta káyu'án, chì sáxían tìxián, dá chì sà káki
de'án, sà'á ñóó ndó'o níoan. ³ Ta nì xini ta'anii iin
kà ña'a ká'ano chí induú, ta ña yó'o kúu iin koò
kua'á ká'ano, ta usà kúu dini ri, ta uxì kúu ndíki ri,

ta iin iin dinj rj ñó'o tikata kuaán. ⁴ Ta xí'ín ndó'o rj nj yakó rj iin tá'í noo ndin onj tá'í tiñoo ñó'o induú, ta nj dakuéi ñaa rí nda noño'o. Ta nj sartuu koó ká'ano yó'o mií noo ta'ána ñá'a sa kua'an kaki de'e ñoo, dá kokó rí de'an tá ná kaki xi. ⁵ Ta kúú nj kaki va de'e ñá'a yó'o, ta kúú xí iin tayí. Ta kasandaá xi dándaki xi ndidaá tá'an nacióon xí'ín vara kaá. Tído nj dítá ní'ini ñaa Ndios yu'ú koó ñoo, dá koó xi xí'ín ná noo ió na dándaki na. ⁶ Dá nj xino ñá'a yó'o noo koó ñoo kua'an noño'o ichí noo nj kenduu Ndios kooán, ta ñoo koto ñaa ná iin mil uu ciento onj diko kuu.

⁷ Nj ndi'i daá, dá nj kuu iin ña'a chí induú, chj nj ndakuín Miguel xí'ín ndidaá ka ángel ndíta xí'ín ná, dá nj naá na xí'ín koó ká'ano ñoo, xí'ín ndidaá ángel kini ndíta xoo mií rí. ⁸ Tído ko ní kándeé rí naá rj xí'ín ná, ta ko ní ni'j ka rj noo koo rí xí'ín ángel rj induú. ⁹ Dá nj dakána na koó ká'ano ñoo kua'an rj nda sata vé'e, kirí kúú koó sá'ano, kirí kúú timí'á, kirí naní Satanás, ta kirí yó'o kúú rí xionoo dándá'í ñayuu iin ní kúú ñayuú. Ta nj dakána ni'ini na rj nj naxino rj nda noño'o xí'ín ndidaá ángel tj.

¹⁰ Dá nj seido'i nj kayu'ú iin na chí induú, ta kaá na di'a:

—Sa nj kasandaá vá kuu dákaki Ndios ñayuu na, ta nj natiin na ndidaá ndée, ta dándaki na ndidaá kúú ñayuu viti. Ta kómí Cristo choon viti, dá chj sa nj dakána va na kirí dátaí kuachi na kándisa xí'ín yó noo Ndios, tá'an kirí sa dátaí kuachi ñaa nduú ñoo. ¹¹ Tído nj kándeé vá ñayuu ñoo xí'ín rí nj kee nij na kúú léko, kirá nj xita sa'a ná, xí'ín sa'á ña nj sa xí'o ndaa na kuendá sa'á to'on va'a Jesús, chj ko ní ndi'i ta'on ini na sa'á ña kataki na, di'a nj xí'o na mií ña kían kuu na sa'a Ndios. ¹² Sa'á ñoo ná kadij

ini yo'ó, induú, ta ná kadij iní ndo'ó, na ndéi xaan. Tído nda'í kúu ví ndo'ó, na ndéi noño'o xaan, xí'ín ndo'ó, kirí ñó'o ini taño'o xaan, dá chí xido nda'o ini kirí u'u konoo rí kosaa rí noo ndéi ndó, chí ná'á rí ña ndadá cháá vá kuu koo rí —kaá na.

¹³ Tá nì kandaá ini koo ká'ano ñóo ña nì dakána ñaa Ndios kua'an rì nda noño'o, dá nì kee rí tákaa rí sata ñá'a, ña nì dakáki tayí ló'o ñóo, kua'an rì.

¹⁴ Dá nì nì'ì ta'áná ñá'a ñóo uu ndixi ná'ano kirí ya'a, dá kuu ndarneeán ko'an nda noño'o ichí, dá kandoo koo ñóo, dá kasandaáan noo nì kenduu Ndios kakaa de'áan, noo koto ñaa ná onì kuia dao.

¹⁵ Dá nì ndusa rí kua'á nda'o takuú sata ta'áná ñá'a ñóo, dá dátáni ñaa rí, nì ka'án rí, dá chí takuú nì kankuei yú'u rì kúu táto'on iin yuta. ¹⁶ Tído nì chindeé vá ñaa noño'o yó'o, dá chí nì nono yú'an, ta kúu nì xi'i ndi'an takuú yuta nì kankuei yú'u koo ká'ano ñóo. ¹⁷ Ta kúu nì xido nda'o ini koo ká'ano ñóo nì xini rì ta'áná ñá'a ñóo. Sa'a ñóo nì kee rí kua'an rì naá rì xí'ín ndidaá ka de'án, tá'an na né'e va'a choon nì sa'anda Ndios noo ná, chí na yó'o kúu na xí'o ndaa kuendá sa'a Jesucristo.

13

Di'a nì kee uu kirí kini

¹ Nì ndi'i, dá nì sa kuún yu'u noo ñotí yu'ú taño'o, dá nì xini nì xinkoo iin kití deen vei rí noo taño'o ñóo. Ta usa kúu dinì rì, ta uxì kúu ndíkì rì, ta iin iin ndíkì rì ñó'o tikata kuaán, ta iin rá iin dinì rì tándaa kuu ká'an ndava'a sa'a Ndios. ² Ta táto'on kì'o káa chító deen naní leopardo, kì'o dión káa kirí kini yó'o. Ta táto'on kì'o ndáa sa'a oso, kì'o dión ndáa sa'a rì. Ta táto'on kì'o ká'ano yú'u ndika'a, kì'o dión ndáa yú'u rì. Ta nì na kì'o míi koo ká'ano

ñoó ndée r̄i noo kít̄i yó'o, ta n̄i nak̄i'o ta'ani rí téi noo dándáki rí noo r̄i, ta n̄i x̄i'o ta'ani rí ndidaá tá'an choon sa ne'e rí noo r̄i. ³ Ta n̄i xin̄i ñ̄a n̄i tarkue'e iin din̄i r̄i, ta kua'an r̄i kuu r̄i keean. Tído n̄i nduva'a va din̄i r̄i noo n̄i tarkue'e ñ̄oó, ta k̄o ní x̄i'í ta'on rí. Sa'á ñ̄oó n̄i naá téi ini ñ̄ayuu n̄i x̄ini na, ta n̄i kasá'á ná ndíko na rí. ⁴ Ta n̄i kasá'á ná ndáño'o na koó ká'ano, kirí n̄i x̄i'o choon noo kít̄i yó'o, ta n̄i kasá'á ndáño'o ta'ani na mií rí, ta di'a kaá na kéká'ano na r̄i:

—¿Ndá yoo kándéé kée tát̄o'on kée kirí ch̄iká'ano yó'o? Ta, ¿ndá yoo kandeé naá x̄i'ín rí? —kaá na.

⁵ Ta n̄i ni'í ta'ani rí ñ̄a ka'an r̄i ndidaá to'on táyíí, dá chindaya'i rí mií rí, ta ka'an ndava'a rí sa'a Ndios. Ta n̄i ni'í r̄i choon ñ̄a dándáki rí uu diko uu toon yoó. ⁶ Sa'á ñ̄oó n̄i kasá'á rí ká'an ndava'a rí sa'a Ndios, ta kénóo rí kuu ná, ta ká'an ndava'a rí sa'a ve'e ñ̄o'o noo ió Ndios, x̄i'ín sa'a ndidaá na ndéi induú. ⁷ Ta n̄i nono noo r̄i ñ̄a kían naá r̄i x̄i'ín ñ̄ayuu Ndios, ta n̄i nono noo r̄i ñ̄a kandeé rí x̄i'ín ná. Ta n̄i ni'í ta'ani rí choon ñ̄a kían dándáki rí ndidaá ñ̄oo kuálí, x̄i'ín ndidaá ñ̄oo ná'ano, x̄i'ín na ká'an iin rá iin yú'u, x̄i'ín na ndéi ndidaá nación. ⁸ Ta ndidaá tá'an ñ̄ayuu ndéi ñ̄ayuú yó'o n̄i kasá'á ndáño'o na r̄i, ch̄i nda rá k̄o ñ̄á'a kasá'á sa'a ñ̄ayuú, nda daá vá k̄o kándodó kuu ná noo libro noo kándodó kuu na ni'í ñ̄a kataki chíchí. Ta ñ̄a yó'o kúú libro na kúú léko, na n̄i sa'ání ná.

⁹ Sa'á ñ̄oó ndi ndáa ndo'ó ió do'o, ná kueídó'o ndó noo ká'in. ¹⁰ Dá ch̄i na n̄i kanian kakaá ve'e kaa, ve'e kaa va kasandaá na, ta na n̄i kanian kuu x̄i'ín espada, k̄i'o dión kuu na. Sa'á ñ̄oó kánian kandeí nduu ñ̄ayuu Ndios ndo'o níó ná x̄i'ín ñ̄a ndeé iní

na, ta kánian kandita toon na xí'ín ña kándéé iní na Ndios.

¹¹ Ni ndi'i, dá ni xinij ni xinkoo iin ka kítí chiká'ano chí tixi ñó'o di'a, ta uu kúu ndíkí rí, ta tátò'on kì'o ndáa ndíkí borrego, kì'o dión ndáaan. Tído tátò'on kì'o ká'an koq ká'ano ñoó, kì'o dión ká'an kirí ñoó. ¹² Ta né'e ta'ani rí choon tátò'on né'e kítí mií noq ñoó, ta noq mií rí kée kirí yó'o ndidaá ña'a. Ta dáka'an rí ndidaá ñayuu, dá kandaño'o na kirí mií noq ñoó, kirí ni nda'a diní noq ni tarkue'e ka'í ñoó. ¹³ Ta kuá'á nda'o ña'a ná'ano kée rí, dá chí nda induú dákóon rí ño'ó ita noq ndidaá ñayuu. ¹⁴ Dándalí rí ñayuu ndéi noño'o, chí ni ni'i rí ña kandeé rí kee rí ña ná'ano noq kítí mií noq ñoó. Ta ni sa'anda rí choon noq na ndéi noño'o ña ná kava'a na iin na'áná, ña káa tátò'on káa kirí mií noq ñoó, tá'an kirí ni nda'a diní noq ni tarkue'e ka'í xí'ín espada. ¹⁵ Ta ni nonoq noq rí ña kían kì'o rí tachí noq na'áná ni kava'a ñoó, dá kuu ka'an. Ta kómíán choon ka'áníán ndidaá ñayuu ko kándia kandaño'o ñaá. ¹⁶ Ta ni sa'anda rí choon ña ná ñani tóni ndá'a xoo kuá'a ndidaá ñayuu o taan na, ta ko né'e tandíni á mií ná kuálí ná o mií ná yatá ná, á mií ná kuiká ná o mií ná kúnda'í na, á mií ná kúu ná sato'o o na ñó'o tixi ndá'a iin sato'o. ¹⁷ Ta ni iin tó'ón ta'on ñayuu o kúu kuiin na ña'a, ta ni o kúu ta'on dikó naan tá koq tóni ñoó o kuu rí o número kuu rí tándaa ndá'a ná o taan na. ¹⁸ Yó'o kóni ñaxintóni, ta kóni diní, dá taó kuendá ndo número kítí chiká'ano yó'o, chí número yó'o ká'an sa'a iin taa, ta número yó'o kúu iño ciento oní diko iño.

Xíta iin ciento uu diko komi mil ñayuu

¹ Ni ndi'i, dá ni xinií ín ndichi na kúu léko ñoo diní yúku naní Sión, ta dín ná ndíta iin ciento uu diko komi mil ñayuu, ta taan iin rá iin na tándaa kuú léko ñoo xí'ín kuú tatá na. ² Dá ni seido'i ni'i ká'an na chí induú. Ta tát'on k'i'o ní'í xido takuií kua'a, k'i'o dión ni'i ká'an na. Ta tát'on k'i'o káyu'ú dai, k'i'o dión ni'i ká'an na. Ta kádián tát'on k'i'o kúu tá dáká'a na arpa, k'i'o dión kúu noo ká'an na. ³ Ta xíta na iin yaa saá noo na ió dándáki ñoo, xí'ín noo ndin komi ña takí ñoo, xí'ín noo ndin oko komi ta sá'ano ndéi dín ná ñoo. Ta ni ko ín ta'on kandeé katí'a yaa xíta na, savá'a iin ciento uu diko komi mil ñayuú ni dakáki Ndios tein ñayuu ndéi ñayuú yó'o kúu na xíta ña. ⁴ Dá chi ndidaá na yó'o ko ní ya'a ta'on na kee na kuachi xí'ín na ñá'a, sa'á ñoo ndaa vii vá ná. Ta ndidaá na yó'o ndíko na satá na kúu léko kua'an na ndéi kúu míi vá noo ná ko'on na. Ta ndidaá na yó'o kúu na ni dakáki Ndios tein ndidaá ñayuu, dá kakuu na na mií noo natiin Ndios xí'ín na kúu léko ñoo. ⁵ Ta ni iin tó'on ta'on ña to'on ko ní kánkuei yú'u ná, chi kúu ná ñayuu ndaa vii noo Ndios, noo ió na dándáki na.

Oni ángel xí'o ndaq kuendá

⁶ Ni ndi'i, dá ni xinií tánee iin ka ángel xionoo na me'í induú, ta né'e na to'on va'a Jesús, ña daá kuití koo, dá dána'a na ña noo ñayuu ndéi noño'o, noo ndidaá nación, noo ndidaá ñoo kuálí, noo na ká'an iin rá iin yú'u, xí'ín noo na ndéi iin rá iin ñoo ná'ano. ⁷ Ta kaá na di'a káyu'ú ná:

—Kayu'ú ni'ini ndó Ndios, ta k'i'o ndó ñaño'ó noo ná, chi sa ni kasandaá kuú keyíko na sa'á ñayuu. Ta kandaño'o ndó Ndios, na ni kavá'a induú xí'ín

noño'o, xí'ín taño'o xí'ín iin rá iin ndúta noo kána takují.

⁸ Ta sata ángel yó'o tánee iin ka ángel vei na, ta di'a káyu'ú ná vei na:

—Ní yaa va ñoo Babilonia, ní yaa va ñoo Babilonia, ña kúú ñoo ká'ano, dá chí ní daxínián ndidaá tá'an nacióon xí'ín ña kini xí'ín ña ka'an noo kée de'é ñooan.

⁹ Ta sata ángel yó'o tánee iin ka ángel kúú oni vei na, ta di'a káyu'ú ná vei na:

—Ndi ndáa mií vá na ní kandía ndáño'o kítí chiká'ano ñoo xí'ín na'áná rí, ta ní kandía ta'ani na ní ñani tóni ndá'a ná o taan na, ¹⁰ dá kían kánian ko'o na vino ova, ña kúú ña xido ini Ndios xiní ñaá ná, chí ko'on Ndios kuei ndi'i na ña xido ini na sata ñayuu ñoo. Sa'a ñoo ndo'o kini níó ná kee ñoo'ó kái xí'ín azufre noo ángel xí'ín noo na kúú léko. ¹¹ Ta daá kuití kuiin ndichi ñoo'oma noo ñoo'ó na ndó'o níó ná, ta ni nduú ni ñoo o koní na nani'i ndée ná, chí ní sa ndaño'o na kítí chiká'ano ñoo xí'ín na'áná rí, ta ní kandía na tándaa tóni rí ndá'a ná o taan na.

¹² Sa'a ñoo kánian kí'o ndeé iní ndidaá ñayuu Ndios, tá'an na ndíta ndaa xí'ín choon ní sa'anda Ndios noo ná, na kándéé ká'ano iní Jesús.

¹³ Ta ní seido'i ní ka'an iin tachí na ní ka'an nda induú:

—Ta taa di'a noo tuti xaan: “Ta yó'o chí noo ndiká'án ndi kúu ví na kuu sa'a ña kúú ná kuendá sato'o yo Jesús.” Jaan, dión kíán, kaá Espíritu íi Ndios. Miían ndaa koni na nani'i ndée ná, dá chí na'a íi vá choon ní kee na.

Di'a ní kuu tá ní sa'anda iin ángel tirió xí'ín uva noño'o yó'o

14 Ta n̄i xin̄ij tánee iin viko kux̄í ndato nda'o, ta nooán ñoó ió iin taa, ta kóni koo ra tátō'on k̄i'o káa iin taa ñayuú yó'o. Ta kánóo iin corona oro d̄in̄i rá, ta né'e ra iin hoz deen. 15 Dá n̄i keta iin k̄a ángel ini ve'e ño'o Ndios, ta kúu n̄i'i nda'o n̄i kayu'ú ná noó ra ió noó viko ñoó:

—Chikaa yo'ó hoz sa'a tirió xaan viti, ta ka'andaan, ch̄i sa n̄i kasandaá va kuu ta'anda ña, dá ch̄i sa ndidaá vá tirió káa noño'o xaan n̄i ichi.

16 Dá n̄i chikaa ra ió noo viko ñoó hoz sa'a tirió káa ñoó, dá n̄i sa'anda ndi'i ra tirió káa nooán.

17 Dá n̄i keta iin k̄a ángel ini ve'e ño'o Ndios, ña iin induú, ta tánee ta'ani iin hoz deen ndá'a ná vei na. 18 Dá n̄i keta ta'ani iin k̄a ángel chí noo náa Ndios di'a, ta na yó'o kómí choon sata ño'ó kéj. Dá n̄i kayu'ú ná iin k̄a ángel né'e hoz deen ñoó, ta kaá na:

—Chikaa hoz deen né'on xaan sa'a iin rá iin tu'u uva iin noo yító káa noño'o xaan, dá ch̄i sa n̄i ch̄ichi va rí.

19 Dá n̄i chikaa ángel ñoó hoz deen né'e na sa'a iin rá iin tu'u uva iin yító káa noño'o. Dá n̄i taán ná r̄i noo kaño'o rí ko'on̄i r̄i noó ña xido ini Ndios.

20 Ta nda yu'ú ñoo ñoó n̄i so'on̄i uva yó'o, ta noó n̄i so'on̄i r̄i n̄i xita kuá'a nda'o n̄i, ta n̄i kaa rá chí n̄ino tátō'on dikó tánee yú'u kuéj, ta n̄i naka'ani rá tátō'on on̄i ciento kilómetro.

15

Kásaq usq̄ k̄a ángel, ta né'e na ndin usq̄ tandó'ó noo ndi'i

1 N̄i ndi'i, dá n̄i xin̄ij iin k̄a ña'a ndato, ña ká'ano, ña naá inío xin̄io chí induú. Ta ña yó'o kúu usa

ángel, ta né'e na ndin usá tandó'ó noo ndí'i kando'o ñayuu, dá ndi'i ña xido ini Ndios. ² Dá ni xini ta'anii iin ña'a káa táto'on káa taño'o, ta yé'e ra táto'on yé'e yuu tatá, ta ni naki'in tá'an rá xí'in ño'ó kéi ita. Ta ni xini ta'anii ndidaá na ni kandeé xí'in kiti chiká'ano ñoó, xí'in na'ána ri, chi ko ní sá ndaño'o ñaá ná, ta ko ní kándia na ñani tóni ná xí'in kuu ri o número kuu ri. Ndidaá na yó'o ndíta noo taño'o yé'e táto'on yé'e yuu tatá ñoó, ta ndidaá na yó'o né'e arpa Ndios ndíta na. ³ Ta xíta na yaa ni xita Moisés, tá'an na sa xinkuáchí noo Ndios, xí'in yaa xíta na kúu léko, ta di'a xíta na:

Ña ná'ano kée ní, ta ña ndato nda'o kée ní, sato'o ndu.

Mii ní kúu na kándéé kée ndidaá tá'an ña'a.

Ta mii ní kúu na kéndúsá'ano, ta mii ní kúu na kée ña ndaa.

Ta iin tó'on dinj mii ní kúu rey dándáki ndidaá tá'an ñayuu.

⁴ ¿Ndá yoo ví ná kaa ña o yu'ú na mii ní,

ñá o kéká'ano na mii ní, sato'o ndu?

Ko iin ta'on, dá chi iin tó'on dinj mii ní vá kúu na ij. Sa'a ñoó ná kuita ndidaá tá'an nación noo mii ní, ta kandaño'o na mii ní,

dá chi sa ni na'a ní ña keyíko ndaa ní ndidaá ña.

⁵ Tá ni ndi'i, dá ni xinij ña chí induú ni nono yé'é noo kúu noo ij cháa ka ini ve'e ño'o, ña ná'a ña ni kandoo Ndios kemáni ná yó. ⁶ Ta ini ve'e ño'o ñoó ni kankuei usá ángel, ta ndin usá ángel ñoó né'e iin rá iin kue'e kando'o ñayuu. Ta ndíxi na dá'on kuxí kachi, ta náye'e ndaa oon víán, ta ni kaq noo iin cincho oro yu'ú ndíká na. ⁷ Ta tein ndin komj ña takí ñoó ni kana iian, ta né'an usá copa oro. Dá ni

xí'loan iin rá iian noo ndin usá ángel ñoó, ta n̄i chití inian ñó'o ña xido ini Ndios, na daá takí kuií. ⁸ Ta kúú n̄i nakuti ve'e ño'o ñoó xí'ín ño'oma, ta dión, dá n̄i na'a Ndios ndi k̄i'o ká'ano na, ta n̄i na'a na ndi k̄i'o ndakí na. Ta n̄i ko ín ta'on kuu ku'u ini ve'e ño'o Ndios nda ná xinkoo ndin usá kue'e né'e ndin usá ángel ñoó.

16

Di'a n̄i kuu tá n̄i kuei ángel ñoó copa na

¹ Ta nda ini ve'e ño'o ñoó n̄i seido'i káyu'ú ná noo ndin usá ángel ñoó, ta kaá na:

—Kua'án ndo kata ndo nda noñó'o káa ña ñó'o ini ndin usá copa né'e ndó xaan, ña dándáki ña xido ini Ndios.

² Dá n̄i kuei ángel mií noo ñoó ndúta ñó'o ini copa na noñó'o yó'o, ta kúú n̄i ndaki iin kue'e kini noo ñayuu n̄i kandía n̄i natiin tóni kiti chiká'ano, ta n̄i sa ndaño'o na na'áná ri. Ta kue'e yó'o n̄i datáni ñii ná, ta n̄i ndo'o nda'o níó ná n̄i keean.

³ N̄i ndi'i, dá n̄i kuei ángel kúú uu ñoó ndúta ñó'o ini copa na noo taño'o. Ta kúú n̄i nduu taño'o ñoó nij, ta ndé'é rá tát'on ndé'é nij ndii. Ta kúú n̄i naá ndí'i va ña'a takí xí'ín kirí takí ñó'o ini taño'o ñoó.

⁴ N̄i ndi'i, dá n̄i kuei ángel kúú oni ñoó ndúta ñó'o ini copa na ini iin rá iin yuta xí'ín ini iin rá iin ndúta noo kána takuií. Ta kúú n̄i nduu takuií ñoó nij. ⁵ Dá n̄i seido'i n̄i ka'an ángel dándáki takuií ñoó, ta kaá na di'a:

—In na ndaa nda'o kúú ní, sato'o ndu, mií ní n̄i sa kuu ní, ta mií ní kúú ní, ta mií ní kúú na ij, dá chí keyíko ndaa ní sa'a ndidaá ña'a, ⁶ ta sa'a ña n̄i sati na ndéi noñó'o nij ñayuu mií ní, xí'ín nij profeta ní,

sa'á ñoó n̄i sa'an ní n̄i ndee ní takuǐ xí'i na kúu rá n̄i, ch̄i k̄i'o dión kánian ndo'o na sa'á ña kini n̄i kee na.

⁷ Ta n̄i seido'i n̄i kayu'ú iin ka ángel nda noo náa Ndios, ta kaá na:

—Miían ndaa kuiti dión kíán, sato'o ndu, mií ní kúu Ndios kándéé kée ndidaá tá'an ña'a, ta kényiko ndaa ní, ta kényiko va'a ní sa'á ñayuu.

⁸ N̄i ndi'i, dá n̄i kuei ángel kúu komi ñoó ndúta ñó'o ini copa na noo ndindii, dá n̄i ndudeen cháa kaan, dá n̄i ch̄iño'an ndidaá ñayuu xí'in ñó'o. ⁹ Ta n̄i kei ñayuu ñoó n̄i kee ká'an̄i ndindii, ta n̄i ka'an ndava'a na sa'á kuu Ndios, na kómí choon sata ndidaá tandó'ó yó'o, ta ko ní xín na nandikó ini na, ta ko ní xín na k̄i'o na ñaño'ó noo Ndios.

¹⁰ N̄i ndi'i, dá n̄i kuei ángel kúu o'on ñoó ndúta ñó'o ini copa na noo ió k̄it̄i ch̄iká'ano ñoó dándaki rí. Ta kúu n̄i nakuín naá iin ní kúu vá noo ió r̄i dándaki rí. Ta ñayuu ndéi ñoó n̄i kasá'á seí yí'í na yáa ná sa'á ña ndó'o téi níó ná, ¹¹ ta n̄i ka'an ndava'a na sa'a Ndios, na ió induú, ch̄i ndó'o nda'o níó ná sa'á ña táni ñíí ná. Tído ko ní nándikó ta'on ini na sa'á ña kini kée na.

¹² N̄i ndi'i, dá n̄i kuei ángel kúu iño ñoó ndúta ñó'o ini copa na ini yuta ká'ano naní Eufrates, ta kúu n̄i ich̄i va takuǐ yuta ñoó. Ta kúu n̄i nono vá ich̄i noo ya'a ndidaá rey ndéi chí noo xinkoo ndindii. ¹³ Ta n̄i xini n̄i kankuei espíritu kini yú'u koo ká'ano xí'in yú'u k̄it̄i ch̄iká'ano kuendá ña u'u ñoó, xí'in yú'u ta kúu profeta to'ón. Ta ndin on̄i espíritu kini yó'o ndáa táto'on k̄i'o ndáa lá'o, ¹⁴ dá ch̄i espíritu ña u'u vá kíán, ta kua'á nda'o ña ná'ano kándéé espíritu yó'o kéean. Ta ko'an noo

ndéi ndidaá rey noñó'ọ yó'o, dá nditútíán rā, dá ko'on rā naá rā xí'ín Ndios tá ná kasandaá kuu nī kaxi mií Ndios, nā kándéé kée ndidaá tá'an ña'a.

15 Ta di'a kaá Ndios: “Yó'o ká'in xí'ín ndó ña kasaai tát'on kī'o kée iin ta kuí'íná. Sa'á ñoó ndiká'an ndi kúu ví nā ndéi nduu, xí'ín nā ndaá dá'on ndíxi na, chí noón kúu nā ọ kóo vichí ta'on, ta ọ túu ta'on ña kedaá xí'ín ná xí'ka'an noo ná”, kaá nā.

16 Ta nī nditútí espíritu kini ndidaá rey ñoó iin xían noo naní Armagedón, ta to'on yó'o kúu to'on hebreo.

17 Nī ndi'i, dá nī kuei ángel kúu usa ñoó copa nā noó tachi, ta tái nī kayu'ú iin na ini ve'e ño'o Ndios induú, nda noo ío nā dándáki na ñoó, ta kaá nā:

—Sa nī kuu va viti.

18 Tá nī ndi'i nī ka'an nā dión, ta kúu nī sa kuíta tasa, ta tái ká'an ñayuu, ta ní'i xido kúu ka'andi. Ta nī kasá'á táan noñó'ọ yó'o, ta kúu kini nda'o nī taan. Ni kuu ni hora ko ní taan ta'on dión noñó'ọ yó'o nda nī kasá'á ndéi ñayuu nda viti. 19 Ta nī chachi ñoo ká'ano sa'á ña nī'i téi nī taan, ta oni tá'i nī chachi ña. Ta ndidaá ñoo ná'ano ño'o iin rá iin nación nī koon ndi'an. Dá nī ndusáa ini Ndios ñoo ká'ano naní Babilonia, ña nī kasandaá kuu kī'o na vino ova ko'o de'e ñooan, kirá dándáki ña xido nda'o ini nā xiní ñaá ná. 20 Ta ndidaá yuku ndíta ini taño'ọ xí'ín yuku ndíta noñó'ọ yó'o nī ndaño'ó ní'ini. 21 Ta kúu ná'ano nda'o ñí'ni nī koon nda induú satá ñayuu ndéi noñó'ọ, ta iin iin ña veé tát'on oko sa'on kilo. Ta kúu nī ka'an ndava'a ñayuu sa'a Ndios sa'á ña nī koon ñí'ni satá ná, dá chí miían ndaa kuiti tandó'ó ká'ano nda'o nī sa kian.

17

Kua'an iin ángel dándó'o na níọ iin ñá'a díkó mií noó ɬa

¹ Ní ndi'i, dá nì kii iin ángel tein ndin usá ángel, na nì sa ne'e usá copa ñoo, dá nì kaa na xí'ín:

—Nakíj chí yó'o, dá ná dána'i nooon ndí kee Ndios dándó'o na níọ ɬá'ána ñá'a xíxi kée díkó mií noó ɬa, ñá ió noó ɬakuii kua'a. ² Xí'ín ñá'a ñoo nì ya'a ndidaá rey ndéi noño'ọ yó'o nì kee ra kuachi, ta ndidaá na ndéi noño'ọ yó'o nì daxini mií ná xí'ín ndidaá kuachi kéeán —kaá na.

³ Dá xí'ín ñaxintónij ndáka na yu'u kua'an na iin noño'ọ ichí. Ta ñoo nì xinij kánoo iin ɬá'ána ñá'a sata iin kiti chiká'ano, ta kua'a nì ndé'é rí, ta iin ní ñij rì nì naɬa'an tándaa to'on kini ña kían ká'an ndava'a sa'a Ndios. Ta usá kúu dinj rì, ta uxí kúu ndíkí rì. ⁴ Ta ndíxi ñá'a ñoo dá'on ndí'í, ña dáka tá'an xí'ín ña kuá'a tóon, ta nì naɬa'an iin ní ñijan nó'o ña'a oro, xí'ín yuu luu ndáa xí'ín perla. Ta tánee iin copa oro ndá'an, ta nì chití inian ñó'o ndidaá ña kini xí'ín ndidaá ña ka'an noo kéeán xí'ín ra ko kúu yíjan. ⁵ Ta taan ñá'a yó'o ndá'a iin kuu, ta ni ko ín kátóni ini ndi kóni kaaan. Ta di'a kua'an kuu yó'o: “Ká'ano nda'o ñoo Babilonia, ña kúu naná ndidaá na ñá'a díkó mií, xí'ín naná ndidaá ña kini kua'an ió noño'ọ.”

⁶ Ta nì xinij ña xini ñá'a ñoo, chi nì daxinián miían xí'ín nì na kúu ñayuu Ndios, xí'ín nì na nì xí'i sa'a Jesús. Ta kúu nì naá vá iní tá nì xinij ñá, chi iin ña'a naá iní kían kéeán.

⁷ Dá nì kaa ángel ñoo xí'ín yu'u:

—¿Ndiva'a naá inoon? Viti kían ná ko'in kasto'in xí'ón ndi kua'an sa'a ñá'a káa, xí'ín sa'a kiti

chiká'ano kánóoán káa, xí'ín sa'a ndin usá dinj rj xí'ín sa'a ndin uxj ndíkij rj. Ta kō ín ta'on ná'á ñā ko'in kasto'in xí'ón. ⁸Tá'an kirí nj xinon káa sa taki rj, tído kō takí ka rj viti. Vati xían daá, keta ij rj ini yáij konó, noó koó noo sá tuu. Ndi'i ví, dá dánaá ñāá Ndios. Ta ndidaá ñayuu ndéi noñó'o yó'o, na kō kándodó kuū noo libro nda rá nj kasá'á sa'a ñayuu yó'o, tá'an libro noo kándodó kuū na ni'í ñā kataki chíchí, noón kúu na naá iní tá ná koni na ñā kee kítij ñoó, dá chí nj sa taki rj, ta kō takí ka rj viti, tído natakij tuku va rí.

⁹Ta ñā yó'o xínñó'ó ñāxintónij, dá kandaaj inon ndi dándákian. Ndin usá dinj rj kúu usá yúku, ta dinj yúku ñoó ió ñá'a káa. ¹⁰Ta kúu ta'anian usá rey. Ta sa nj kuej va o'on rey yó'o, ta viti dándákij iin ra, ta iin ka ra kámanij natiin ra choon. Tído tá ná kasandaá kuū dáá ñoó, cháá nda'o tiempo kánian dándákij ra. ¹¹Ta mií kítij nj sa taki ñoó, ta kō takí ka rj viti, kirí yó'o kúu rey kúu ona, chí nákaaj rj tein ndin usá rey yó'o, ta naá rj kee Ndios.

¹²Ta ndin uxj ndíkij nj xinon káa kúu uxj rey, ta kō ñá'a ta'on natiin ra choon. Tído ndadá iin hora va kane'e ra choon xí'ín kítij chiká'ano káa. ¹³Ta iin tó'ón vá nakani ini ndin uxj rey ñoó, sa'á ñoó nakí'o ra choon né'e ra noo ndá'a kítij chiká'ano ñoó. ¹⁴Ta rey yó'o xí'ín kítij yó'o naá xí'ín na kúu léko Ndios, tído kandeé vá léko xí'ín rá, dá chí mií ná kúu sato'o noo ndidaá sato'o, ta mií ná kúu rey noo ndidaá rey. Ta na ndíta xoo na kúu na nj kana mií ná xí'ín na nj kaxi mií ná, xí'ín na ndíta toon xí'ín ná.

¹⁵Ta nj kaa ta'ani ángel ñoó xí'ín yu'u:

—Takuíj nj xinon ñó'o noo ió ñá'a díko mií ñoó, kúu ndidaá tá'an ñoo, xí'ín ñayuu kua'a, xí'ín iin rá

iin nación, xí'ín nā ká'ān iin rá iin yú'u. ¹⁶ Ta ndin uxī ndíkī nī xinon dinī kítī ñoó, xí'ín mií rí kúú rā koni u'u ñá'a díkó mií noó taa ñoó, ta dánkoo ndalí ñáá rá, ta taxí vichí ñáá rá, ta keí yí'í rā koñoan, ta chiñó'o ñáá rá. ¹⁷ Dá chī kī'o dión nī chikáa Ndios ini rā ña kíān kee ra ña kóni mií ná. Sa'á ñoó naki'in tá'an ña nakani ini rā, dá nakī'o ra choon né'e ra noo ndá'a kítī chiká'ano ñoó, dá ná xinkoo to'on kī'o ká'ān to'on Ndios. ¹⁸ Ta ñá'a nī xinon káa kúú ñoo ká'ano, ña kíān kómí choon sata ndidaá rey dándáki noño'o yó'o.

18

Dì'a nī kuu tá nī naá ñoo Babilonia

¹ Nī ndi'i, dá nī xiniī konoo iin ká ángel vei na nda induú, ta ká'ano nda'o choon né'e na vei na, ta kúú nī naye'e ndaa oon ví noño'o yó'o nī kee na, dá chī ndato nda'o yé'e nā. ² Ta kúú nī'i nda'o táí nī kayu'ú ná, ta kaá nā:

—Sa nī yaa va ñoo ká'ano Babilonia, sa nī yaa va ñoo ká'ano Babilonia. Ta nī nduuan cho'o ña u'u, ta nī nduuan káo noo ñó'o ndidaá tachi kini, ta nī nduuan táka ndidaá tá'an laa kini ndaa, kirí kúú laa tikini. ³ Dión nī ndo'o ñoo ñoó, dá chī nī xi'oan viño, kirá kúú kuachi ka'an noo, noó nā ndéi iin rá iin nación, dá nī xi'i na rā. Ta ndidaá rey ñayúu yó'o nī ya'a nī kee kuachi xí'ín ñoo yó'o. Ta ndidaá taa náka'án nda'i ndéi noño'o yó'o nī kekuíká rá mií rá, dá chī nī xiin ñoo ñoó ndidaá ña'a xínño'án noo rá, dá keean kuachi ka'an noo, dá ndinoo iniān.

⁴ Dá nī seido'i nī ka'ān tachi iin ká nā nī ka'ān chí induú, ta kaá nā dì'a:

—Ndo'ó, na kúú ñayuu miíj, kankuei ndó ñoo xaan, dá ná dá'a ni kuei ndó noó kuachi kée na ndéi xaan, dá kían ná dá'a ni ndo'o nío ndo kee tándó'ó vei ndo'o ñayuu xaan. ⁵ Dá chī ndidaá kuachi kée na ni xinkoo nda induú, tído viti ndékuendá Ndios sa'a iin rá iin ña kini kée na. ⁶ Sa'á ñoo kua'án ndo nandió né'e ndó noó na ñoo káa ndidaá ña'a ni kee na xí'ín ndó. Ta noo iin rá iin ña kini ni kee na ñoo ñoo xí'ín ndó, kua'án ndo kee ndoan uu ta'ándá xí'ín ná. Ta kua'án ta'ani ndó taán ndo uu ta'ándá ndirá ova cháá ka o duú ndiróon ni xí'ío na noo mií ndó, ta nakí'ío ndó ra nooán. ⁷ Ta sa chindaya'i ñoo yó'o mián, ta sa katooan keeán kuachi ka'an noo. Táto'on sa keeán kuachi, kí'ío dión kí'ío ndó ña ndo'o níman, ta kí'ío dión ta'ani kí'ío ndó ña ná kuakián. Dá chī sa kuryíí ñoo yó'o xí'ín mián, ta kaáan: “Yó'o íoí kúúí iin reina, ta ko kúú ta'oin iin ña kuáan, ta ni iin kuu ta'ón o kuákii.” ⁸ Ta sa'á ña ká'an dión, sa'á ñoo iin tó'ón daá vá kuu kasaá kue'e sataan, ta kuu ndi'i de'e ñooan, ta nda'í kuakián, ta nda'í kuikoán, ta xí'ín ñó'o kéj ita kej ña, dá chī ná'ano nda'ío ña'a kee Ndios, na kúú sato'ío yo, ta mií ná keyíko sa'an.

⁹ Ta ndidaá rey dándáki noño'ío yó'ío, tá'an ra ni ya'a ni kee kuachi xí'ín ñoo yó'ío, tá'an ra ni sa ndei dij xí'án, roón kúú ra kuaki, ta nda'í ka'an ra sa'an tá ná koni ra ña iin ndichi ño'oma tóon kéj ña. ¹⁰ Ta xíká nda'ío kuita ra sa'á ña yu'ú ra ña kéj ñoo ñoo, ta kaa ra:

—Nda'í kúú ví ñoo ká'ano Babilonia káa, nda'í kúú víán, ña kúú ñoo ndakí, dá chī iin hora di'a ni naá ndí'an ni kee Ndios.

¹¹ Ta nda'í kuaki ndidaá ta náka'án nda'i ndéi noño'ío yó'ío, ta nda'í ka'an ra sa'a ñoo yó'ío, dá

chì kò íin kà kuiin ñà ðìkó rá tátò'on kì'o sa kee ñoo yó'o, ¹² dá chì v̄a'a n̄i sa xiian ñà n̄i kava'a xí'ín oro, xí'ín ñà n̄i kava'a xí'ín plata, xí'ín ñà n̄i kava'a xí'ín yuu luu ndáa, xí'ín perla, xí'ín dá'on táyíí ndáa, xí'ín dá'on kuá'á toón, xí'ín dá'on seda, xí'ín dá'on kuá'á nij, xí'ín yító támi sá'an, xí'ín ndidaá ñà n̄i kava'a xí'ín no'o yokó elefante, xí'ín ñà n̄i kava'a xí'ín yító v̄a'a, xí'ín ñà n̄i kava'a xí'ín kaa kuáán, xí'ín ñà n̄i kava'a xí'ín kaa oon, xí'ín ñà n̄i kava'a xí'ín yuu ndato naní marmol, ¹³ xí'ín canela, xí'ín ndútá támi sá'an, xí'ín ðusa, xí'ín ðuku támi sá'an, xí'ín ðusa kuxí támi sá'an, xí'ín viño, xí'ín sití, xí'ín harína ndato, xí'ín tirió, xí'ín kirí xío v̄e, xí'ín borrego, xí'ín kuéj, xí'ín carreta, xí'ín ñayuu kéchóon, xí'ín níó ñayuu. ¹⁴ Ndidaá kuí'i v̄a'a sa katoó ñoo káa n̄i kuxíká vá nooan viti. Ta ndidaá ñà v̄a'a xí'ín ñà ndáya'i n̄i kuxíká vá nooan, ta ni iin kuü kà o konían ndidaá ñà yó'o.

¹⁵ Ta ndidaá t̄a náka'án nda'i xí'ín ñà v̄a'a yó'o n̄i kekuíká rá mií rá n̄i kee ñoo ñoo, dá chì s̄a xiin v̄a'án noo rá. Ta xíká nda'o kakujta ra s̄a'á ñà yu'ú r̄a ñà kéj ñoo ñoo, ta nda'í kuaki ra, ta nda'í ka'an r̄a, ¹⁶ chí kaa r̄a:

—Nda'í kúu ví ñoo ká'ano káa, nda'í kúu ví ñoo s̄a ndixi dá'on táyíí ndáa, xí'ín dá'on kuá'á toón xí'ín dá'on kuá'á nij, ta n̄i s̄a komián ñà'a oro xí'ín yuu luu ndáa xí'ín perla, ta s̄a kaa táyííán. ¹⁷ Nda'í kúu víán, dá chì iin hora di'a n̄i naá ndí'í ñà kuíká s̄a komián —kaa r̄a.

Ta ndidaá r̄a dákáka barco xí'ín r̄a chíndeé tá'an xí'ín rá, xí'ín ndidaá k̄a t̄a kéchóon noo t̄año'o kakujta nda noo xíká ñoo ¹⁸ kande'é rá íin ño'oma toón kéj ñoo ñoo, dá kaa r̄a:

—Ni iin tó'ón ta'on ñoo kō ní kándeé ki'in tá'an xí'ín ñoo ká'ano káa.

¹⁹ Ta chikodó rá ñoyaká ñó'ō dinj rá, ta kayu'ú rá, ta kuaki ra, ta nda'í ka'an ra, chj kaa ra:

—Nda'í kúu ví ñoo ká'ano káa, nda'í kúu víán, chj ñoo káa nj kedaá xí'ín ndidaá ta kómí barco, dá nj kekuiká rá mií rá xí'ín ña kuiká ió noón. Tido iin hora di'a nj naá ñá —kaa ra.

²⁰ Sa'á ñoo kadij iní ndo'ó, na ndéi induú, sa'á ña ndó'o ñoo ñoo dión, ta kadij iní ndo'ó, na kúu ñayuu Ndios, xí'ín ndo'ó, na kúu apóstol, xí'ín ndo'ó, na kúu profeta, dá chj sa nj dandó'o Ndios níō ñoo ñoo sa'á ña nj keeán xí'ín ndó.

²¹ Dá nj tiin iin ángel ndakí nda'o iin yuu ká'ano, ña káa tátō'on kj'o káa iin yuu molino. Dá nj dakána na ña noó taño'o, dá nj kaa na:

—Tátō'on kj'o ndée téi nj kankao yuu káa, kj'o dión ndo'o ñoo ká'ano Babilonia, dá naá ñá, ta ni iin kuu ka o nándió kooan. ²² Ta ni iin kuu ka o kueidó'o yó dáká'a na ñoo káa yaa xí'ín arpa, ni o káta ka na, ni flauta ni trompeta ka o tuú na, ta ni ra tj'a káva'a ña luu ndáa o kándeí ka, ta ni ña xido molino o kueidó'o ka yo ñoo ñoo. ²³ Ta ni ñó'o itj ka o kéj ñoo káa, ta ni o kueidó'o ka yo kantó'ón na ko'on tanda'a. Dión ndo'an, chj ta sa naka'án nda'j sa ndei ñoo ñoo sa kuu ra ta ndáya'i noó na ndéi ñayuú yó'o, ta nj danda'í na ñoo ñoo ndidaá tá'an nación xí'ín ña tadí. ²⁴ Ta ñoo káa sa sati na nj ndidaá profeta xí'ín nj ñayuu Ndios xí'ín nj ndidaá na nj sa'ání ná ñayuú yó'o.

19

¹ Nj ndi'i, dá nj seido'i táj ká'an kuá'a nda'o ñayuu chí induú, ta kaá na:

¡Aleluya, na ká'ano kúú Ndios, sato'o mií yó!
 Mií ná kúú na dákaki ñaá,
 mií ná natiin ñañó'ó xí'in to'on ndato xí'in ndidaá
 choon,
² dá cḥi ḳéyíko ndaa na, ta ḳéyíko va'a na sa'a iin rá
 iin ñayuu,
 sa'á ñoó n̄i keyíko na sa'á ña kini n̄i kee ñá'a xíxi kée
 díkó mií noó ta,
 dá cḥi n̄i datúúán ndidaá ñayuu ndéi noñó'o,
 sa'á ñoó n̄i ya'a na n̄i kee na kuachi.
 Ta n̄i nak'i'in ya'i Ndios noo ñá'a ñoó
 sa'á ña n̄i sataan nij ñayuu sa xino kuáchí noo ná.

³ Dá n̄i kaa tuku ñayuu kuá'a ñoó:

—¡Aleluya! Cḥi ño'oma tóon kána noo ḳéi ñoo
 ká'ano ñoó. Ta daá kuití kana ña.

⁴ Ta ndin oko komi ta sá'ano ñoó xí'in ndin komi
 ña takí ñoó n̄i sa kuíta xití, dá n̄i sa ndaño'o na
 Ndios, na ió dándáki noo téi ñoó, ta kaá na:

—¡Dión ná koo! ¡Aleluya!

⁵ Dá n̄i seido'i n̄i ka'an na nda noo ió Ndios
 dándáki na noo téi ñoó, ta kaá na:
 Ndidaá tá'an ndo'ó, na xínkuáchí noo Ndios,
 keká'ano ndó Ndios.

Ta keká'ano ta'ani ñaá ndo'ó, na yu'ú ni'ini ñaá,
 á mií ndó yatá ndó, o á mií ndó kuálí ndó.

⁶ N̄i ndi'i, dá n̄i seido'i tái ká'an kuá'a nda'o
 ñayuu, ta noo ká'an na ní'i tát'on ki'o ní'i xido
 xíka takuij ini yuta, ta ní'i ta'ani tát'on ki'o ní'i tá
 káyu'ú dai, ta kaá na:

Aleluya, dá cḥi dándáki sato'o yo Ndios,
 na kándéé kée ndidaá tá'an ña'a.

⁷ Ná kadij inío, ta ná kandej dij yo, ta nak'i'o yó
 ñañó'ó noo ná,

dá ch̄i sa n̄i kasandaá va kuu tanda'a na kúú léko
xí'ín ñadi'í na,
ta sa io nduu va ñadi'í na ña kían tanda'a ná xí'ín
ná.

⁸ Ch̄i n̄i nat̄iin ñadi'í na dá'on táyíí ndáa, ta ndato
kuxí ña, ta ndato yé'an.

Dá ch̄i ña dándáki dá'on táyíí ndáa ñoó kúú ndidaá
ña va'a n̄i kee ñayuu Ndios.

*Ndiká'án ví na ko'on kadíni víko noo tanda'a na
kúú léko*

⁹ Dá n̄i ka'an ángel ñoó xí'ín yu'u:

—Taa ña ko'in ka'in xí'ón: “Ndiká'án ví na n̄i
nakana Ndios ko'on kadíni víko noo tanda'a na
kúú léko.”

Dá n̄i kaa ta'ani na xí'ín:

—Miian ndaa kuiti to'on mií Ndios kían ká'in
xí'ón —kaá na.

¹⁰ Dá n̄i sa kuin xitíi noo ná, dá n̄i ka'in kan-
daño'i na. Tído n̄i kaa na xí'ín:

—Ná dá'a ni keeón dión, dá ch̄i iin ta xíno kuáchí
dáó xí'ín vóon noo Ndios kúú yu'u, táto'on k̄i'o
kée dao ka ñanon, na xí'o ndaa kuendá sa'a Jesús.
Kua'án kandaño'o iin tó'ón din̄i Ndios. Ch̄i to'on
ndaa Jesús kían dátoon ñaxintóni profeta, dá ká'an
na sa'á ña vej̄i koo.

Yó'o n̄i karxóo iin na kánóo iin kuéi kuxí

¹¹ Dá n̄i xin̄i n̄i nono induú, ta kúú n̄i xin̄i iin
kuéi kuxí, ta kánóo iin ta sata ri, ta naní ná, Na
Kéndúsá'ano, Na Ndaa. Dión naní ná, dá ch̄i keyíko
ndaa na, ta ko naá ndava'a na xí'ín ni iin tó'ón
ñayuu. ¹² Táto'on k̄i'o ndé'é ño'ó ita, k̄i'o dión ndé'é
nduchí nóo na. Ta kua'á nda'o corona kándodó
din̄i ná. Ta né'e na iin kuu, tído ko íin ta'on kátóni
ini ndi kóni kaa kuu ñoó, sava'a iin tó'ón mií vá ná

ná'á. ¹³ Ta ndíxi na iin dá'on n̄i n̄akuchi n̄i. Ta naní ná, To'on Mií Ndios. ¹⁴ Ta kuá'á nda'o tu'u soldado Ndios ndéi induú tákuei ra veí ra satá na kánóo kuéi kuxí ñóó. Táyíí nda'o ndáa dá'on ndato kuxí ndíxi ra veí ra, ta kándodó ta'ani ra kuéi kuxí veí ra satá ná. ¹⁵ Tárnee iin espada deen yú'u ná dárkue'e na ñayuu ndéi iin rá iin nacióon xí'án. Ta xí'ín vara kaa dándáki ñaa ná. Ta mií ná ko'óni uva xí'ín sa'a ná, dá kana ndúta r̄i. Ta kirá yó'o dándáki ña xido nda'o ini Ndios, na kándéé kée ndidaá ña'a. ¹⁶ Ta dá'on ndíxi na ndá'a iin kuu, ta di'in na viti ndá'a ña. Ta kuu yó'o kaá di'a: “Rey noo ndidaá kúu rey, Sato'o noo ndidaá kúu sato'o.”

¹⁷ N̄i ndi'i, dá n̄i xinij̄ iin iin ka ángel noo ndindii, dá n̄i kayu'ú ángel ñóó, dá kaá na xí'ín ndidaá laa tánee me'í induú:

—Nakíi ndidaá ndo'ó nditútí ndi'i ndó kadíni va'a ndó koño kee Ndios, ¹⁸ dá chí ko'on na ki'o na koño rey keí ndo, xí'ín koño ta dándáki soldado, xí'ín koño ta ndakí xí'ín koño kuéi xí'ín koño ra n̄i sa ndodó rí, xí'ín koño ndi ndáa mií vá ñayuu, á mií ná kúu ná sato'o o mií ná kúu ná na ñó'o t̄ixi ndá'a sato'o, á mií ná kuálí ná o á mií ná ná'ano na.

¹⁹ Ndi'i, dá n̄i xinij̄ kít̄i chiká'ano ñóó xí'ín ndidaá rey dándáki noño'o yó'o xí'ín soldado ra. Ndidaá ta yó'o n̄i nditútí naá xí'ín na kánóo satá kuéi kuxí ñóó, xí'ín soldado Ndios veí xí'ín ná ñóó. ²⁰ Dá ví n̄i kankao kít̄i chiká'ano ñóó xí'ín profeta to'ón ñóó noo ndá'a ná. Ta profeta ñóó kúu ra sa kandeé sa kee ña ná'ano noo ñayuu n̄i kee kít̄i ká'ano ñóó, ta dión sa danda'í ra na n̄i n̄atiin tóni kít̄i ñóó, ta n̄i sa ndaño'o na na'áná r̄i. Dá n̄i dakána ni'ini Ndios kít̄i ñóó xí'ín profeta to'ón ñóó ini takuj̄i kúu ñó'o ita xí'ín azufre. ²¹ Ta dao ka ta ñóó n̄i xi'i n̄i kee

espada tánee yú'u nā kánóo kuéi kuxí ñóó. Dá nī ndutú'u ndidaá laa nī seí rī koño taa ñóó nda nī ndīnoo ini rī.

20

Dándáki Cristo Jesús iin mil kuia

¹ Nī ndi'i, dá nī xiniī konoo iin ángel vei na nda induú, ta né'e na nda'á kaa yé'é yái kono, noó koó noo sá tuu, ta né'e na iin cadena chikáni vei na. ² Dá nī kandeé ná nī tiin na kirí kúú koó ká'ano ñóó, kirí naní Satanás, kirí kúú timí'á, ta nī so'oni nā rí xí'ín cadena né'e na ñóó, dá ná kandiko rī iin mil toon kuia. ³ Ta nī dakána na rī nda maá ini yái kono ñóó, ta nī sadi nā yé'án, ta nī kani na sello yé'án, dá ná dá'a ni kono ni iin tó'ón ñayuu noó nī sadi nā, dá kían ná dá'a ka ni keta rí dándá'í rī ni iin ka nación nda ná xinkoo iin mil kuia. Tá nī ndi'i, dá kánian ndaxi rī cháá tiempo.

⁴ Dá nī xiniī ndíta téi ta sa'ándá choon, ta ñóó nī nandei ndidaá nā nī natiin choon ña keyíko nā sa'á ñayuu. Ta nī xini ta'anii níō nā nī ta'anda diko sa'á ña sa xí'o ndaa nā kuendá sa'a Jesús, xí'ín sa'á ña kándisa na to'on Ndios. Nā yó'o kúú nā ko ní sá ndáño'o kítí chiká'ano ñóó, ta ni na'áná rī, ta ni tóni rī ko ní ñani taan nā ni ndá'a ná. Ndidaá nā yó'o nī nataki, ta nī ni'í ná ña dándáki na xí'ín Cristo iin mil toon kuia. ⁵ Chī nā yó'o kúú nā mií noó nī nataki. Tído dao ka nā kúú ndii, o nátaki ta'on na nda ná xinkoo iin mil kuia. ⁶ Ndiká'án ví nā nataki mií noó, ta kakuu ta'aní na nā ij, dá chī o koní ta'on na kuu nā ta'ándá kúú uu. Dī'a ni'í tá'í ná kakuu na duti mií Ndios xí'ín duti Cristo, ta dándáki na xí'ín ná iin mil toon kuia.

Di'a koo tá dákána Ndios tímí'á nda maá ini taño'o noo kéi ita ñó'o xí'ín azufre

⁷ Tá ná xinkoo iin mil toon kuia ñoo, dá ví ndaxi tímí'á yáí konó noo ndadi ni'ini rí. ⁸ Dá ví keta rí kanoo rí dándá'í rí na ndéi ndidaá nacióon ñó'o ndin komi xoo tachí noño'o. Nda noo kúú kuendá Gog xí'ín nda noo kúú kuendá Magog kanoo rí dándá'í rí ñayuu, dá nditúti rí na, dá ko'on na xí'ín rí naá rí xí'ín ñayuu Ndios. Táto'on kua'a kúú ñotí ndéi yu'ú taño'o, kí'o dión ví kua'a kakuu ñayuu nditúti rí. ⁹ Chì nì kii na iin rá iin xoo ñayuú, nda noo xíká cháá ka, dá ka noo na ñoo noo ndéi tu'u ñayuu Ndios, noo kúú ñoo manì noo Ndios. Tído dákóon Ndios ño'ó kéi ita sata ná, dá naá ndí'i na. ¹⁰ Ta tímí'á, kirí nì dándá'í ñayuu ñoo, dákána ñaá Ndios ko'on rí nda maá ini taño'o noo sá'ano ita ñó'o xí'ín azufre, noo nákaa kítì chiká'ano ñoo xí'ín profeta to'on ñoo. Ta daá kuití ndo'o naní níó rí nduú ñoo xí'ín profeta ñoo.

Ió Ndios iin téi kuxí, ta keyíko na sa'á ñayuu

¹¹ Nì ndi'i, dá nì xini iin téi kuxí ká'ano, ta nì xini ta'ani na ío dándáki ñoo. Ta nì naá noño'o xí'ín induú noo na ío ñoo, ta nì iin tó'on ta'on xián ko ní nátuu kaan. ¹² Dá nì xini ndíta ndidaá na nì xi'i, na ndáya'i xí'ín na ko ndáya'i noo Ndios. Dá ví nì nono ndidaá libro ñoo. Ta nì nono ta'ani iin ka libro, ta ña yó'o kúú libro noo kándodó kuu na nì'í ña kataki chíchí ná. Dá ví nì keyíko sa'a iin rá iin na nì xi'i ñoo táto'on káa rá ío ña kándodó noo dao ka libro ñoo, chí nì keyíko na sa'á ña nì kee na. ¹³ Ta nì nakì'o taño'o ndidaá ñayuu nì xi'i ñó'o noo ra. Ta nì nakì'o ta'ani ña kedaá xí'ín ñayuu, dá xí'i na, ndidaá tá'an ñayuu ñó'o tixi ndá'an. Ta nì

naḱi'o ta'ani yáí ndjii ndidaá ndjii ñó'o iniañ. Dá ví nī keyíko sa'a iin rá iin na táto'on ki'o káa rá ió ña'a nī kee na. ¹⁴ Ta ña kedaá xí'ín ñayuu, dá xí'i na, xí'ín yáí ndjii nī sata Ndios ña kua'an ini takují kúú ñó'o ita. Ña yó'o dándáki ña kuu ñayuu ñóo ta'ándá kúú uu. ¹⁵ Tá'an na ko kándodó kuu noo libro noo kándodó kuu na nī'í ña kataki chíchí ñóo, noón kúú na nī dakána Ndios ini takují kúú ñó'o ita.

21

Kava'a Ndios iin noñó'o saá xí'ín induú saá

¹ Nī ndi'i, dá nī xiniñ iin induú saá xí'ín iin noñó'o saá, dá chí induú mií noo xí'ín noñó'o mií noo nī ya'a vaan kua'an, ta koó ka va taño'o nákaa. ² Dá nī xini mií yu'u, Juan, ña kúú ñoo Jerusalén saá, ña kúú ñoo ij. Ta nī xiniñ konooan vei ña nda induú nī kee mií Ndios, ta luu nī kenduuan mián táto'on kée iin ña'a nī kenduu mií vei natiin yíñ. ³ Dá nī seido'i nī kayu'ú iin na nda induú, ta kaá na:

—Kande'é, ña xañ kúú ve'e ñó'o Ndios, ta viti íian noo ndéi ñayuu na, dá chí koo na xí'ín ñayuu na, ta kakuu na na ñoo mií Ndios, ta kanoo mií Ndios tein na, ta kakuu na Ndios noo ná. ⁴ Ta dánayaa Ndios ndírnoo ñayuu na. Ta o kuu ka na, ta ni o kúnda'í ka ini na, ta o kuáki ka na, ta o ndó'o ka níó ná, dá chí ndidaá ña'a sa ndo'o na tá sata nī kexoo vaan.

⁵ Dá nī kaa na ió dándáki noo téi ñóo:

—Kande'é ndó, yu'u kúú na ndesaá ndidaá tá'an ña'a.

Dá nī kaa na xí'ín yu'u:

—Taa ndidaá ña yó'o, dá chí ndino'o ña ndaa kíñ ká'ín, ta miñan ndaa kooan.

⁶ Ta n̄i kaa ta'ani na xí'ín yu'u:

—Sa n̄i kuu va viti. Yu'u kúú to'on mií noó xí'ín to'on noo ndí'i, ta kúúí na míí sa'a xí'ín na noo ndí'i. Tá ió iin káa na ích̄i ini, nakíí na noó yu'u, dá k̄i'o oon yu'u takuúí kána ndita ko'o na, kirá xí'o ña kataki chíchí ná. ⁷ Ta ndi ndáa na n̄i kandeé n̄i x̄inkuei, noón kúú na natiin ndidaá tá'an ña va'a noó yu'u, dá ch̄i yu'u kakuu Ndios noo ná, ta mií ná kakuu de'e noó yu'u. ⁸ Tído ñayuu ko ndéé iní, xí'ín na ko kándisa yu'u, xí'ín na kée ña ka'an noo, xí'ín na sa'ání ndii, xí'ín na kée kuachi xí'ín na ko kúú ñadi'í na o yíí ná, xí'ín na tadí, xí'ín na ndáño'o yoko xí'ín ndidaá na to'ón, noón kúú na n̄i ni'í tá'í ña kaño'o na ini takuúí kúú ño'ó ita xí'ín azufre. Ña yó'o dándáki ña kuu na ta'ándá kúú uu —kaá Ndios.

Kava'a Ndios iin ñoo Jerusalén saá

⁹ N̄i ndi'i, dá n̄i kixi iin ángel nákaa tein ndin usá ángel n̄i sa ne'e ndin usá copa n̄i chití n̄i sa ño'o tandó'ó sa n̄i ya'a ñoo, dá n̄i kaa na xí'ín:

—Nakíí chí yó'o di'a, dá ko'in dána'i nooon na ko'on tanda'a, na kakuu ñadi'í na kúú léko ñoo.

¹⁰ Dá ndáka na kúú Espiritu Ndios yu'u n̄i sa'an na din̄i iin yúku ká'ano dikó ín ñoo, dá n̄i daná'a na iin ñoo ká'ano nda'o nooí, ta ñoo ñoo kúú ñoo ij, ña kúú ñoo Jerusalén, ña kían konoo vei nda induú n̄i kee Ndios. ¹¹ Ta ndato oon ví náye'e ndaa ñoo ñoo táto'on k̄i'o ndato náye'e ndaa mií Ndios. Ta nádíon ña táto'on k̄i'o nádíon yuu ndato xíxi díon, ta ndé'an táto'on k̄i'o ndé'é yuu naní jaspe, ch̄i yé'an táto'on k̄i'o yé'e yuu tatá. ¹² Ta ndíka nda'o náo n̄i kaq noo ñoo ñoo, ta dikó nda'o ña, ta ux̄i uu kúú yé'an, ta ndíta iin iin ángel yé'an, ta iin rá iin yé'an ñoo tándaa iin rá iin kuú ndin ux̄i uu de'e ta

naní Israel. ¹³ Ta chí xoo noo xínkoo ndindii ñó'o oní yé'án, ta chí xoo norte ñó'o ta'ani oní yé'án, ta chí xoo sur ñó'o ta'ani oní yé'án, ta chí xoo noo sá nóo ndindii ñó'o ta'ani oní yé'án. ¹⁴ Ta uxí uú kúú yuú sa'a náoo ñoo ñoo, ta iin rá iin yuú sa'a náoo ñoo tándaa iin iin kuú na kúú apóstol, na sa xionoo xí'ín na kúú léko.

¹⁵ Ta né'e ángel ñoo iin vara oro, dá chikí'ó na ñoo ñoo, xí'ín yé'án xí'ín náoo ñá. ¹⁶ Ta komí xoo kúú ñoo ñoo, ta ña ndíkaan xí'ín ña káníán, iin nóo vá ndáaan. Dá nì chikí'ó na ñá xí'ín vara oro ñoo, ta uú mil komí ciento kilómetro kúú ña káníán, ta uú mil komí ciento kilómetro kúú ña dikhóan, ta uú mil komí ciento kilómetro kúú ña ndíkaan. ¹⁷ Ta nì chikí'ó na náoo ñá, ta kían oní diko uxí komí metro táto'on kí'o chíkí'ó ñayuu, chí kí'o dión nì chikí'ó ñáá ángel ñoo. ¹⁸ Ta yuú nì kava'a náoo ñoo kúú yuú naní jaspe. Tído mií ñoo ñoo nì kava'a xí'ín oro ndino'o, ta dión ña táto'on ndato dión yuú tatá. ¹⁹ Ta yuú sa'a náoo ñoo nì kava'a xí'ín yuú luu ndáa, ta yuú sa'a náoo mií noo nì kava'a xí'ín yuú naní jaspe, ta ña kúú uú nì kava'a xí'ín yuú naní zafiro, ta ña kúú oní nì kava'a xí'ín yuú naní ágata, ta ña kúú komí nì kava'a xí'ín yuú naní esmeralda, ²⁰ ta ña kúú o'on nì kava'a xí'ín yuú naní ónice, ta ña kúú iño nì kava'a xí'ín yuú naní cornalina, ta ña kúú usá nì kava'a xí'ín yuú naní crisólito, ta ña kúú oná nì kava'a xí'ín yuú naní berilo, ta ña kúú iin nì kava'a xí'ín yuú naní topacio, ta ña kúú uxí nì kava'a xí'ín yuú naní crisopraso, ta ña kúú uxí iin nì kava'a xí'ín yuú naní jacinto, ta ña kúú uxí uú nì kava'a xí'ín yuú naní amatista. ²¹ Ta uxí uú yé'é ñoo nì kava'a xí'ín uxí uú perla, sa'a ñoo iin rá iin

yé'é ñoo kúu iin perla. Ta keí oro kúu keí ño'ó ñoo ñoo, ta yé'an tát'on yé'e yuu tatá.

²² Ta ni iin tó'ón ve'e ño'ó kō ní xiní iin ñoo ñoo, dá chī sato'o yō Ndios, nā kándéé kée ndidaá ña'a, noón vá kúu ve'e ño'ó ió ñoo ñoo, xí'ín nā kúu léko.

²³ Ta kō xínñó'ó ta'on ñoo ñoo ndindii, ni yoō, dá katoon, dá chī mií vá Ndios dáye'e sa'á ña ndato téi nā, ta mií léko ñoo kúu ñó'ó dátoon iin níí ñoo ñoo.

²⁴ Ta ñayuu nī kākī ndéi iin rá iin nación kanoo noō náye'e ndaa ñoo ñoo, ta ndidaá tá'an ña kuiká xí'ín ñañó'ó naki'o ta sa kuu rey noñó'ó yó'o noō ñoo ñoo.

²⁵ Ta ni iin kuū ta'ón o ndadí yé'an, dá chī ni iin kuū ka o kuaá ñoo.

²⁶ Ta kane'e na ndidaá ña kuiká xí'ín ñañó'ó nī sa komí iin rá iin nación ko'on nā naki'o naan noō ñoo ñoo.

²⁷ Ta ni iin tó'ón ta'on ña yakó o kúu ku'u ñoo ñoo, ni nā kée ña kini, ni nā to'ón. Sava'a nā kataki chíchí kándodó kuū noō libro nā kúu léko, noón vá kúu nā kuu ndu'u ñoo ñoo.

22

¹ Nī ndi'i, dá nī daná'a ángel ñoo iin yuta ndato nda'o nooí. Ta yuta ñoo xíka takuúí xí'o ña kataki yo, ta ndato yé'e ra tát'on kī'o yé'e yuu tatá. Ta takuúí yó'o kána mií tixi téi noō ió Ndios dándáki na xí'ín nā kúu léko.

² Ta me'í keí nákaa mií ñoo ñoo nákaa yuta ñoo. Ta ndíta yíto ndin nduú xoo yu'ú yuta ñoo, ta yíto ñoo xí'o ña kataki yo. Ta iin rá iin yoō xí'o rá ku'i, chī uxī uū ta'ándá xí'o rá ku'i noō kuía. Ta ndá'a yíto ñoo kúu tata nduva'a ñayuu ndéi iin rá iin nación.

³ Ta ni iin ka chi'an o koo noō ñayuu kandeí ñoo. Ta ñoo kuiin téi noō koo Ndios dándáki na xí'ín nā kúu léko, ta koni kuáchí ñayuu

na noo ná. ⁴ Ta koni túu na noo Ndios, ta kanda'a kuu mií Ndios taan na. ⁵ Ta ni iin kuu ta'ón o kuaá ñoo ñoo. Ta ni o kónñó'ó ka na ni iin tó'ón ñó'o katoon noo ná, ni ndindii, dá chi mií vá Ndios, na kúu sato'o yo, katoon noo ná. Ta daá dándáki kuií Ndios.

Sa kuyati va ña nandío koo Jesús kasaa na

⁶ Dá ni kaa ángel ñoo xí'ín:

—Ña ndaa kúu to'on yó'o, ta miían ndaa xinkoo noo ká'an. Sa'á ñoo sato'o yo Ndios, na kúu Ndios xí'o ña kándaá ini na kúu profeta na sa'a ndí kían koo, noón kúu na ni tanda'á iin ángel kéchóon noo ná noo yo'ó, dá dána'a na noo ñayuu mií ná sa'a ndidaá ña yati vei koo, ña kúu ña kánian koo.

⁷ —Kana'ón ña sa yati ñó'ó vá kasaaí —kaá Jesús.

Ndiká'an ví na né'e va'a ndidaá to'on nákanii libro yó'o sa'a ña vei koo.

⁸ Ta mií yu'u, Juan, kúu na ni seídó'o ndidaá ña yó'o, ta ni xinií xí'ín nooí ña. Tá ni ndi'i ni seídó'i ña, ta ni xinií ña, dá ni sa kuíin xitíi kua'in kandaño'i ángel, na ni dána'a ndidaá ña yó'o nooí. ⁹ Dá ni kaa na xí'ín:

—Koó, ná dá'a ni keeón dión, dá chi iin na xínkuáchi dáó xí'ón kúu yu'u, tát'on k'i'o kée dao ka ñanon, na kúu profeta, xí'ín to'on kée na ndíta toon xí'ín to'on dána'a libro yó'o. Kua'an kandaño'o iin tó'ón diní mií Ndios.

¹⁰ Ta ni kaa ta'ani na xí'ín:

—Ná dá'a ni kadon libro yó'o xí'ín sello, dá chi sa yati ñó'ó vá vei koo ña kásto'an sa'a. ¹¹ Sa'á ñoo na ko kúu ñayuu ndaa, ta k'i'o dión ná kakuu ií vá ná. Ta na kúu ñayuu káni, ná kee ií vá ná ña kini. Ta na

kéndaa, ná kéndaa ij vá ná. Ta na ió vii noo Ndios, ná koo vii ij vá ná.

¹² —¡Kana'ón ña sa yati ñó'ó vá kasaai! Ta chiya'avii iin rá iin ñayuu táto'on k̄i'o káa choon n̄i kee na. ¹³ Yu'u kúu to'on mií noo x̄i'ín to'on noo ndí'i, ta kúu ná mií sa'a x̄i'ín na noo ndí'i. Yu'u kúu na mií noo, ta yu'u kúu na noo ndí'i —kaá Jesús.

¹⁴ Ndiká'án ví na n̄i dandóo dá'on ndíxi na, dá ch̄i ió ích̄i ná ña k̄ian keí ná ku'i kána noo ȳito, kirá x̄i'o ña kataki yo. Ta ió ta'ani ích̄i ná ku'u na iin rá iin yé'é ñoo ñoo. ¹⁵ Tído sata vé'e va kandoo t̄ina, x̄i'ín na tadí, x̄i'ín na kée kuachi x̄i'ín na ko kúu ñadi'í na o ȳi ná, x̄i'ín na sa'ání ndii, x̄i'ín na ndáño'o yoko, x̄i'ín ndidaá na kátoó dánda'í dao ka ñayuu.

¹⁶ —Mií yu'u, Jesús, kúu na n̄i tanda'á iin ángel kéchóon nooí, dá k̄i'o ndaa na kuendá sa'a ndidaá ña yó'o noo ndidaá na kúu kuendá mií. Yu'u kúu na n̄i kii tein na ve'e rey David, ta yu'u kúu tiñoo ndato x̄inkoo tá kua'an tuu —kaá na.

¹⁷ Ta kaá na kúu Espiritu Ndios:

—Nakíj.

Ta kaá ta'ani yó, na kúu ñadi'í Jesús:

—Nakíj ní.

Ta ndo'ó, na seídó'o to'on yó'o, kaa ta'ani ndó:

—Nakíj ní.

Ta ndo'ó, na ích̄i ini, nakíj ndo. Ta ndi ndaa ndó ká'án ko'o takují, dá k̄ian ko'o oon ndó takují x̄i'o ña kataki yo.

¹⁸ Sa kásto'in x̄i'ín ndidaá tá'an na seídó'o to'on tándaa noo libro yó'o, ña ká'an sa'a ndí k̄ian koo chí noo, ña tá n̄i ch̄indaa noo ná n̄i ch̄ikodó ná cháá ka to'on noo tuti yó'o, dá k̄ian tanda'á Ndios ndidaá

tá'an kue'e kiian noo ná, ña kían ká'an libro yó'o sa'a. ¹⁹ Ta tá ni chindaa noo ná ni dítá ná dao to'on tándaa noo libro yó'o, ña ká'an sa'a ña vei koo, dá kían ko'on ta'ani Ndios dítá ná kuu ná, ña kánóo noo libro noo kándodó kuu na kataki chíchí, ta o kónó ná ña kandeí na ñoo ij ñoó, ña ká'an libro yó'o sa'a.

²⁰ Mii na xí'o ndaa kuendá sa'a ña yó'o kúu na kaá di'a:

—Miian ndaa kuiti yachi va kasaai.

¡Dión ná koo! ¡Nakí ní, Jesús, mii ní na kúu sato'o ndu!

²¹ Ná koo ña maní xí'o sato'o yo Jesucristo xí'in iin rá iin ndó. Díón ná koo.

**Tuti yó'o kúú to'on Ndios, ta xí'o ña kuendá
sa'a Jesús
New Testament in Mixtec, Tezoatlán (MX:mx:Mixtec,
Tezoatlán)**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Tezoatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Tezoatlán [mx], Mexico

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Tezoatlán

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b81ac6b3-0ad5-5336-8d42-4c2703b04e9f